

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos organizacinė veikla Vilniaus krašto valsčiuose

Publikacija pristato sudėtingomis sąlygomis Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos vykdytą lietuvių švietimą Lenkijos valdomame krašte. Remiantis Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos Rankraščių skyriuje saugoma Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos

medžiaga (f. 175), šioje ir kitose publikacijose bus siekiama rekonstruoti draugijos vykdytą veiklą Vilniaus krašto valsčiuose: Apso, Benekainių, Dieveniškių, Marcikonių, Rimšės ir kituose.

ĮVADAS

Remiantis Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos Rankraščių skyriuje saugomais archyviniais šaltiniais, publikacijoje nagrinėjama lietuvių švietimo organizacijos – Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos* veikla Dieveniškių valsčiuje Vilniaus krašto lietuviams politiškai sudėtingu laikotarpiu – Lenkijos administracinei valdžiai suaktyvintus veiksmus, varžančius lietuvių švietimą ir kultūrinį gyvenimą**.

Lietuvių Šv. Kazimiero draugija Dieveniškių valsčiuje turėjo skyrius Bilių, Didžiulių, Grybiškių, Jurgelionių, Kaziulių, Kovalių, Maciucių, Miežionių, Milkūnų, Pupiškio, Puškonių, Rimašių, Stalgonių, Šiaudainių, Valackiškių, Žižmų kaimuose ir Dieveniškių miestelyje. Archyviniuose dokumentuose išliko duomenų apie iš viso septyniolika skyrių, veikusių Dieveniškių valsčiuje. Tačiau tai dar nereiškia, kad skyrių negalėjo būti daugiau.

* Žr. Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos veiklą apibendrinantį Gintauto Eremino straipsnį „Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos veikla Vilniaus krašte (1926–1940 m.)“, *Genocidas ir rezistencija*, 2016, Nr. 2 (40), p. 86–118.

** Dokumentus iš lenkų kalbos vertė Gintautas Ereminas. Išnašose straipsnio pabaigoje, numeruotose romėniškais skaitmenimis, pateikiami

dokumentai originalo (lenkų) kalba. Nuorodose žvaigždutėmis pažymėtos straipsnio autoriaus pastabos. Skelbiamų dokumentų kalba netaisyta.

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos skyriai buvo organizuojami atsižvelgiant į visus tuometinius reikalavimus pagal schemą: prašymas Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybai, jo svarstymas, prašytojų priėmimo į Lietuvių Šv. Kazimiero draugiją liudijimas, dvikalbis steigiamojo susirinkimo blankas ir oficialus informacinis laiškas Lenkijos administracinės valdžios pareigūnui – apskrities seniūnui, prašant užregistruoti įkurtą skyrių ir išduoti registracijos pažymėjimą. Informacinis laiškas Lenkijos administracinės valdžios pareigūnui – apskrities seniūnui būdavo siunčiamas siekiant išvengti Lenkijos administracinės valdžios policijos pareigūnų priekabių, nepaisančių Lenkijos Respublikos įstatymų, kuriuose išdėstyti draugijų veikimo principai.

Jeigu Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos skyriai neturėdavo apskrities seniūno išduoto registracijos pažymėjimo, jie negalėdavo pradėti pilnavertiškai veikti, jų galimybės būdavo gana ribotos (Dieveniškės, Kovaliai), o Lenkijos administracinės valdžios policijos pareigūnai skyrių legitimumą neigdavo. Skyrių nariai iš Lenkijos administracinės valdžios policijos pareigūnų pusės patirdavo

psichologinį ir fizinį smurtą: įvairiais pretekstais rašomi protokolai, įkalinama. Spaudimas baigdavosi, kai iš skyrių pasitraukdavo visi nariai, o jie patys nustodavo egzistuoti. Vis dėlto būta atvejų, kai lietuviai nenusileisdavo ir, siekdami turėti savo kaime Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos atstovybę, skyrius atkurdavo (Milkūnai, Pupiškis, Puškonys).

Lietuvių Šv. Kazimiero draugija steigdama skyrius iš Lenkijos administracinės valdžios pareigūnų sulaukdavo ir kitokios reakcijos: pavyzdžiui, Ašmenos apskrities seniūnas, nenurodęs motyvo, atmetė Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos prašymą užregistruoti skyrių Miežionyse, o skyriaus nariai steigėjai kiek vėliau patyrė Lenkijos administracinės valdžios policijos pareigūnų persekiojimą.

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybos santykiai su Dieveniškių valsčiuje įkurtų skyrių vadovybe ir nariais paprastai būdavo draugiški, tačiau kartais Centro valdybai tekdavo įsikišti ir aiškintis vidinio susiskaldymo priežastis, tampant arbitru tarp draugijos skyriaus vadovybės ir eilinių narių.

Toliau tekste pasviruoju šriftu pateikiamas autoriaus tekstas, stačiai – skelbiamų Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos dokumentų tekstai.

LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO DRAUGIJOS ORGANIZACINĖ VEIKLA DIEVENIŠKIŲ VALSČIUJE*

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos skyriai buvo įkurti ir veikė Biliuose¹, Didžiuliuose², Dieveniškėse³, Grybiškiuose⁴, Jurgelionyse⁵, Kaziuliuose⁶, Kovaliuose⁷, Maciuciuose⁸, Miežionyse⁹, Mil-

* Skelbiami dokumentai teikiami įprastu šriftu, autoriaus komentarai – pasviruoju šriftu.

¹ Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos Rankraščių skyrius (toliau – LMA VB RS), f. 175, b. 102.

² LMA VB RS, f. 175, b. 123.

³ LMA VB RS, f. 175, b. 122.

⁴ LMA VB RS, f. 175, b. 143.

⁵ LMA VB RS, f. 175, b. 295.

⁶ LMA VB RS, f. 175, b. 462.

⁷ LMA VB RS, f. 175, b. 330.

⁸ LMA VB RS, f. 175, b. 444.

⁹ LMA VB RS, f. 175, b. 76.

kūnuose¹⁰, Pupiškyje¹¹, Puškonyse¹², Rimašiuose¹³, Stalgonyse¹⁴, Šiaudainiuose¹⁵, Valackiškėse¹⁶, Žižmuose¹⁷. Šiame straipsnyje rekonstruojama Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Dieveniškų valsčiuje įkurtų Dieveniškų, Kovalių, Miežionių, Milkūnų, Pupiškio, Puškonų skyrių veikla.

DIEVENIŠKĖS

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos veikla Dieveniškėse prasidėjo 1934 metų spalio 30 dieną, kai šio miestelio gyventojai išsiuntė minėtos draugijos Centro valdybai prašymą įsteigti skyrių:

Lietuvių Švento Kazimiero Dr-jos Centro Valdybai Vilniuje

Įeinamas

1934 m. XI m. 19 d.

N° 2155

Dzieveniškų m-lio gyvent.

Dzieveniškų valšč.

Ašmenos apskr.

Prašymas

Žemiau pasirašę Dzieveniškų miestelio gyventojai nuolankiai prašome Lietuvos Švento Kazimiero Dr-jos Valdybą įsteigti mūsų miestely Liet. Šv. Kazimiero Dr-jos skyrių.

Steigiamasis susirinkimas numatytas Marytės Siliūtės (Siluk) būte, Daubuciškių gatvė Nr. 14, atsakomą už tvarką Marytė Siliūtė.

Be to prašome prisiūsti įstatus ir pažymėti datą steigiamajam susirinkimui.

- 1) Marytė Siliutė
- 2) Edv. Jurša
- 3) Jonas Kakareka
- 4) Feliksa Kakareka
- 5) Jozas Kakareka
- 6) Ludwik Kakariek
- 7) Vaclavas Kazlauskas
- 8) Jan Žur
- 9) Jadwiga Rynkievicziute
- 10) Mykolas Šemelis

Dzieveniškis:

1934 m. spalio 30 d.¹⁸

¹⁰ LMA VB RS, f. 175, b. 84.

¹¹ LMA VB RS, f. 175, b. 525.

¹² LMA VB RS, f. 175, b. 524.

¹³ LMA VB RS, f. 175, b. 262.

¹⁴ LMA VB RS, f. 175, b. 403,

¹⁵ LMA VB RS, f. 175, b.154.

¹⁶ LMA VB RS, f. 175, b. 428, d. 1–3.

¹⁷ LMA VB RS, f. 175, b. 39.

¹⁸ LMA VB RS, f. 175, b. 122, l. 6.

1934 metų lapkričio 19 dieną gavę prašymą, Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos atstovai – pirmininkas kun. V. Taškūnas ir sekretorius R. Bagdonavičius – dieveniškėčiams nedelsdami išsiuntė liudijimą:

Lietuvių Šv. Kazimiero
Draugija
Jaunimui auklėti ir globoti
Vilnius, Didžioji g. 12 b. 1.
1934 m. XI mėn. 19 d.
№ 2160

Liudymas

Šiuo liudijama, kad šie asmenys 1) Edvardas Jurša, 2) Jonas Kakarieka, 3) Feliksas Kakarieka, 4) Juozas Kakarieka, 5) Liudvikas Kakarieka, 6) Marytė Siliute, 7) Vaclovas Kazlauskas, 8) Jonas Žuras, 9) Jėdvisa Rinkevičiūtė ir 10) Mykolas Šemelis yra Lietuvos Šv. Kazimiero D-jos Dzeveniškio skyriaus nariai.

(-) K. V. Taškūnas

R. Bagdon...
Sekretorius.¹⁹

Turint omenyje įprastą Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos skyrių organizavimo praktiką, matyt, Centro valdyba prie šio liudijimo buvo pridėjusi atskirą skyrių steigimo instrukciją. Arba tokia instrukcija kartu su dvikalbiu¹ steigiamojo susirinkimo protokolo blanku dieveniškėčiams buvo išsiųsta vėliau – 1934 metų lapkričio 20 dieną. Parengiamieji Dieveniškių skyriaus organizavimo darbai užtruko dar kelias dienas, o pats skyriaus steigiamasis susirinkimas įvyko ne vėliau kaip 1934 metų lapkričio 25 dieną. Steigiamojo susirinkimo protokole rašoma:

Steigiamojo susirinkimo Lietuvos Šv. Kazimiero Draugijos jaunimui auklėti ir globoti

PROTOKOLAS

Sodžiusmiestelis Dzeveniškis gmina Dzeveniškio apskritis Ašmenos 1934 metais lapkričio mėnesio 25 dieną.

Dalyvauja jame draugijos nariai sulyg čia pridedamo sąrašo.

DIENOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas, tos dienos susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus rinkimas, pastabos dėl draugijos tikslo ir uždavinio.
2. Skaitomi draugijos įstatai ir jie paaiškinami.
3. Skyriaus valdybos ir revizijos komisijos rinkimas.
4. Laisvi sumanymai.

¹⁹ Ibid., l. 5.

1. Susirinkimą atidaro p. Marytė Siliūtė sveikindamas susirinkusius ir pažymėdamas kaip daug turės reikšmės vietas visuomenei naujai atidaromas skyrius, siekdamas draugijos įstatuose pažymėtų tikslų.

2. Draugijos įstatus perskaitė, teikdamas paaiškinimų p. Edvardas Jurša*.

3. Per rinkimus balsų dauguma pateko į skyriaus valdybą šie:

1. Pirmininku p. Juozas Kakareka

2. Išdininku p. Vaclowas Kazlauskas

3. Sekretorium p. Edvardas Jurša

4. Valdybos nariu p.

5. „„„, p.

Į Revizijos Komisiją liko išrinkti:

1. p.

2. p.

3. p.

4. Laisvi sumanymai.

Susirinkimo Pirmininkas Jozapas Kakareka
Sekretorius Edv. Jurša²⁰

Pagal visus reikalavimus įvykusio Dieveniškių skyriaus steigiamojo susirinkimo protokolą Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba gavo 1934 metų lapkričio 30 dieną. Tą pačią dieną Ašmenos apskrities seniūnui kartu su Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos įstatais ir Dieveniškių skyriaus steigiamojo susirinkimo protokolo egzemplioriumi draugijos Centro valdyba išsiuntė raštą № 2255¹¹:

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugija

jaunimui auklėti ir globoti

Vilnius, Didžioji g. 12. b. 1

1934 metų lapkričio 30 d.

№ 2255

Ašmenos apskrities seniūnui

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti centro valdyba prideda prie šio [rašto] draugijos skyriaus, [esančio] Dieveniškėse, Dieveniškių valsčiuje steigiamojo susirinkimo protokolą ir prašo seniūniją užregistruoti skyrių.

Už pirmininką kun. N. Raštutis

Du priedai: Draugijos įstatai ir
steigiamojo susirinkimo protokolas

R. Bagdanavičius
Sekretorius.²¹

* Dieveniškių miestelio vargonininkas [G. E.].

²⁰ Ibid., l. 4 v.

²¹ Ibid., l. 3.

Dieveniškųjų skyrius 1934 metais veiklos galimai dar nepradėjo – iš Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybos negavo visų skyriaus valdybai reikalingų kanceliarinių knygų, taip pat grožinės literatūros ir periodinių leidinių. Matyt, tai paaiškinama tuo, kad Ašmenos apskrities seniūnas dėsė registruoti Dieveniškųjų skyrių. Be registracijos pažymėjimo Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba oficialiai negalėjo suteikti visų reikalingų priemonių, kad skyrius galėtų veikti. 1934 metų gruodžio 27 dieną vargonininkas Edvardas Jurša Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybai rašo laišką, kuriame išsamiai nušviečia susidariusią padėtį:

Įeinamas

1934 m. XII m. 29 d.

№ 2483

Šv. Kazimiero dr-jos Centro Valdybai

Vilniuje

Nesulaukdami iš Centro Valdybos jokios žinios, kas dėl Šv. Kazim. Dr-jos skyriaus Dzeiveniškėj. Ar jau visi atlikta formalumai valdžios įstaigose ir ar gali skyrius savystoviai veikti.

Kaip žinote, iš protokolų, lapkričio mėnesį 25 dieną šio skyriaus įvykęs steigiamasis susirinkimas, į valdybą išrinkta šie asmens: Juozas Kakarėka (pirmininkas), Vaclavas Kazlauskas (kasininkas) ir Edvardas Jurša (sekretorius). Susirinkime dalyvavo 9 asmens, po susirinkimo už dienos nusiuntėm protokolus į Centro Valdybą ir jautėmės, kad mūsų viskas užbaigta, tik laukėm iš Centro konceliarinių knygų ir knyginelio. Nesulaukiam. (be konceliarinių knygų negalim priimti naujų narių, o čia didelė proga tam pasinaudoti: Dzeiveniškėj vieši kunigas Basys* ir jis iš sakyklos paragintų žmones prisirašyti prie Šv. Kazim. Dr-jos ir per šventes padarytum susirinkimą).

Dabar gi pas mus vyksta labai prastai: gruodžio 23 d. š. m. Dzeiveniškųjų policija priešaky su komendantu nusikvietė į posterunką visus skyrios narius ir kiekvieną pavieniui išardė įvairiai gązdindami neva už nelegalų susirinkimą. (neužmelduota posterunkui prieš susirinkimą). Tardydami klausė kiek narių yra prisirašiusių, kiek dalyvavo susirinkime, kas išrinkti į valdybą ir kas organizavo skyrių. Visą surašę liepė pasirašyti. Pasirašė. Kiekvienam buvo prikaišiojamas vargonininkas Ed. Jurša ir kad šis (vargonininkas) už tokį darbą (už organizavimo) busias patupdytas kalėjiman, o jiems (Kakariekoms) pristatysią už visokius menkniekius protokolų. Laike tardymą, vieni sakė teip, kaip buvo, o kiti bujino kaip išmanė, bet nuo skyriaus nė vienas neįsigynė.

Kaip toliaus bus – nežinom. Tardymas dar nebaigtas (vieną narį, berods paskutinį šiandien kviečia).

Prašau kuo greičiausiai prisiųsti konceliarijos knygas ir padarius iš šio rašto ištraukas paduoti „Vilniaus Rytojaus“ redakcijon.

Su aukšta pagarba:

Edvardas Jurša
Sekretorius

Dzeiveniškis,

1934 m. gruodžio 27 d.²²

* Greičiausiai tai kunigas Edmundas Basys. Jo asmeninis fondas saugomas Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos Rankraščių skyriuje. Tačiau pastebėtina, kad 1934 m. pabaigoje jis tikriausiai dar nebuvo kunigu, o paskutiniojo Kunigų seminarijos kurso studentu, nes šventimai įvyko ne anksčiau kaip 1935 m. birželio 20 d. [G. E.].

²² Ibid., I, 1, 1 v.

Nors Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos Rankraščių skyriuje saugomo Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos fondo Dieveniškių skyriaus byloje 1935 metų dokumentų nėra, tačiau tai dar nereiškia, kad jų nebūta. Yra žinoma, kad Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos ir Lietuvių švietimo draugijos „Rytas“ dokumentai nukentėjo. Gali būti, kad Dieveniškių skyriaus 1935 metų dokumentai yra kito skyriaus byloje arba Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybos atstovo (pvz., pirmininko) asmeniniame fonde.

Apie skyriaus veiklą 1936 metais nėra žinoma, neaišku, ar jis tais metais apskritai dar egzistavo. Vienos iš Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos instruktorių – gydytojos A. Habdankienės 1936 metais vasario 19 dieną Vilniuje Centro valdybai rašytoje veiklos ataskaitoje pateikti bendro pobūdžio duomenys, o pastaba apie kanceliarines knygas negali būti vertintina viena-reikšmiškai ir siejama vien tik su hipotetiškai 1936 metais dar veikusiu Dieveniškių skyriumi:

Įeinamas

1936 m. II m. 20 d.

№ 455

Bendra apyskaita iš Dieveniškės padangės 1936 m. 4-14/II

Ligonių priimta pirmą kartą 44

„ „ pakartotinai 32

Kas pažadino atbudimą lietuvių šitame krašte gana sunku pasakyti. Manau, kad priežastimi buvo sukeltos prieš kun. Gedgaudą represijos. Kuo apsireiškia šitas atbudimas sunku aprašyti. Tai geriau galima atjausti didesniame palankume lietuviams inteligentams, didesniu įdomavimosi tautiniame darbe Dieveniškės padangėje ir visame Vilniaus krašte; tankiai girdėjau kalbant lietuviškai miestelyje, o patsai svarbiausis, tai pakilimas ūpo pas žmonės, jie lyg tai „pasiryžę“ viešai prisipažinti esą lietuviais.

Dienos metu ligonius priimdinėjau miestelyje; vakarais važiauvau į skyrius su paskaitomis. Chmielnykai arkliai neatsiuntė. Ligonis iš Chmielnykų buvo vienas.

Kanceliarines knygas vedamos netvarkingai, kai kur kasos knygas neuždarytus 1935 m. Reiktų įpareiguoti rejoninį vedėją kad peržiūrėtų knygas ir jas sutvarkytų.

Drė A. Habdankienė

Vilnius

1936 m. vasario 19 dien.²³

²³ Ibid., l. 2.

KOVALIAI

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos veikla Kovaliuose prasidėjo 1935 metų rugpjūčio 1 dieną, kai šio kaimo gyventojai išsiuntė minėtos draugijos Centro valdybai prašymą įsteigti skyrių:

Lietuvių Švento Kazimiero Dr-jos Centro Valdybai Vilniuje	
Įeinamas	Kavolių sodžius
1935 m. VIII m. 23 d.	Dzievieniškio valsčia
№ 1975	Ašmenos apskrčio

Nutarta patenkinti
1935-VIII-30 d.
R. Bagd....

Prašymas

Nuolankiai prašome Lietuvių Švento Kazimiero Draugijos Centro Valdybą priimti žemiaus pasirašiusius į Švento Kazimiero Draugijos narius ir įsteigti musu sodžiuje minėtos Draugijos skyrių. Visokius raštus ir atsakimus prašome adresuoti ant pirmojo parašo.

Parašai

- 1) Augustinas Lialko
- 2) Kazimieras Staniulis
- 3) Jozapas Staniulis
- 4) Vinčius Staniulis
- 5) Ludvika Staniulutė
- 6) Liudwika Staniulienė
- 7) Marijtie Staniulutė
- 8) Jonas Staniulis
- 9) Albina Staniulienė
- 10) Aleksas Bicas
- 11) Ludvika Kapusciūtė
- 12) Jadwiga Jasievičiūtė
- 13) Mykalina Kapusta
- 14) Olga Kukliene
- 15) Kazimierz Kuklis
- 16) Jasiavičius Stanisławas

Kavoliai. 1 d. Rugpjūčio – 1935 metų.²⁴

²⁴ LMA VB RS, f. 175, b. 330, l. 6.

1935 metų rugpjūčio 23 dieną prašymas buvo gautas ir Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybos posėdyje, 1935 metų rugpjūčio 30 dieną nutarta jį patenkinti. 1935 metų rugsėjo 2 dieną Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos atstovai – pirmininką pavaduojantis kunigas N. Raštutis ir sekretorius R. Bagdonavičius – nedelsdami išsiuntė informacinį laišką Kovalių kaimo gyventojams, būsimo skyriaus nariams steigėjams:

Lietuvių Šv. Kazimiero

Draugija

jaunimui auklėti ir globoti

Vilnius, Didžioji gt. 12. b. 1

1935 m. rugsėjo mėn. 2 d.

№ 1995

Gerb.

Lietuvių Šv. Kazimiero Dr. skyriaus Steigėjams

Kovaliuose.

Remiantis 1935 m. rugsėjo mėn. 30 d. Lietuvių Šv. Kazimiero D-jos

Centro Valdybos posėdžio nutarimu šiuo pranešame, kad žemiau išvardinti asmens:

1) Augustinas Lialka, 2) Juozas Staniulis, 3) Kazimieras Staniulis, 4) Vincentas Staniulis, 5) Liudvika Staniulytė, 6) Liudvika Staniulienė, 7) Marytė Staniulytė, 8) Jonas Staniulis, 9) Albina Staniulienė, 10) Aleksandas Bicas, 11) Liudvika Kapustytė, 12) Jadviga Jasevičienė, 13) Mikalina Kapustytė, 14) Olga Kuklienė, 15) Kazimieras Kuklys ir 16) Stasys Jasevičius yra priimti į D-jos narius.

Kartu pranešame, kad susirinkimą gali daryti bet kuriuo jums patogesniu laiku. Susirinkime gali dalyvauti vien tik čia išvardinti nariai. Susirinkime reikia išrinkti skyriaus valdybą bent iš trijų asmenų: 1) pirmininkas, 2) sekretorius ir 3) išdininkas. Kai jau bus valdyba išrinkta, prašome įrašyti į mūsų siunčiamus lapus valdybos išrinktosios vardus ir pavardės. Po šiuo protokolo lapu reikia pasirašyti pirmininkui ir sekretoriui ir tuojau prisiųskite viską Centro Valdybai Vilniuje. Taipogi čia siunčiama antrą lapą kuris irgi reikia išpildyti ir pasirašius pirmininkui ir sekretoriui prisiųsti Centru.

(-) Kun. N. Raštutis

Už Pirmininką

R. Bagdon...

Sekretorius.

P. S. Apie susirinkimą niekam pranešti nereikia ir atskiro jokio leidimo teipogi nereikia. Susirinkime neturi teisės dalyvauti ir vaikai.²⁵

²⁵ Ibid., l. 4, 4 v.

Tą pačią dieną Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba išsiuntė draugijos pirmininko ir sekretoriaus pasirašytą liudijimą^{III}, kuriame pažymėta ir tai, kad, atsižvelgiant į narių prašymą, leidžiama įkurti skyrių:

Lietuvių Šv. Kazimiero draugija jaunimui auklėti ir globoti

Antspaudas: „Nuorašas“

Vilnius, Didžioji g. № 12, b. 1

1935 metų rugsėjo 2 d.

№ 1994

PAREIŠKIMAS.

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti centro valdyba, esanti Vilniuje, atsižvelgdama į savo narių: 1) Augustino Lalkos, 2) Juozapo Staniulio, 3) Kazimiero Staniulio, 4) Vincento Staniulio, 5) Liudvikos Staniuliūtės, 6) Liudvikos Staniulienės, 7) Marijos Staniuliūtės, 8) Jono Staniulio, 9) Albinos Staniulienės, 10) Aleksandro Bicico, 11) Liuvikos Kapuščiūtės, 12) Jadvygos Jasevičiūtės, 13) Mikalinos Kapuščiūtės, 14) Olgos Kuklienės,

15) Kazimiero Kuklio, 16) Stanislovo Jasevičiaus gyvenančių Kavolių kaime, Dieveniškių valsčiuje, Ašmenos apskrityje, šiuo pareiškia, kad sutinka įsteigti draugijos skyrių Kavolių kaime, esantį aukščiau minėtame valsčiuje.

(-) Kun. V. Taškūnas

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos pirmininkas

R. Bogdan...

Sekretorius²⁶

Parengiamieji Kovalių skyriaus organizavimo darbai turėjo užtrukti kelias dienas, o pats skyriaus steigiamasis susirinkimas įvyko ne vėliau kaip 1935 metų rugsėjo 25 dieną, steigiamojo susirinkimo protokole^{IV} rašoma:

Gauta

1935-IX-10

R. Bagd....

Steigiamojo susirinkimo Lietuvos Šv. Kazimiero Draugijos jaunimui auklėti ir globoti

PROTOKOLAS

Sodžius Kovaliai gmina Dzieveniškiau apskritis Ašmenos 1935 metais rugsėjo mėnesio 7 dieną.

Dalyvauja jame draugijos nariai sulyg čia pridedamo sąrašo.

DIENOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas, tos dienos susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus rinkimas, pastabos dėl draugijos tikslo ir uždavinio.

2. Skaitomi draugijos įstatai ir jie paaiškinami.

3. Skyriaus valdybos ir revizijos komisijos rinkimas.

²⁶ Ibid., l. 5.

4. Laisvi sumanymai.

1. Susirinkimą atidaro p. Augustinas Lalko sveikindamas susirinkusius ir pažymėdamas kaip daug turės reikšmės vietos visuomenei naujai atidaromas skyrius, siekdamas draugijos įstatuose pažymėtų tikslų.

2. Draugijos įstatus perskaitė, teikdamas paaiškinimų p. Aleksandras Bicicas.

3. Per rinkimus balsų dauguma pateko į skyriaus valdybą šie:

1. Pirmininku p. Kazys Staniulis

2. Išdininku p. Jonas Staniulis

3. Sekretorium p. Augustinas Lalko

4. Valdybos nariu p. Vincas Staniulis

5. „„„, p. Stasys Jasievičius

Į Revizijos Komisiją liko išrinkti:

1. p. Aleksandras Bicicas

2. p. Juozapas Staniulis

3. p. Kazys Kuklys

4. Laisvi sumanymai. Nariai pageidauja knygyna

Susirinkimo Pirmininkas A. Lalka
Sekretorius Vincas Staniulis²⁷

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Kovalių skyriaus valdyba buvo parengusi pranešimo^v, adresuoto Ašmenos apskrities seniūnui, tekstą:

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos
skyriaus valdyba Kavolių kaime,
Dieveniškių valsčiuje,
Ašmenos apskrityje

Ponui apskrities seniūnui
Ašmenoje

1935 m..... diena

Nr. 1

Remiantis draugijų teisės paragrafu 41 /Lenkijos Respublikos Įstatymų Žurnalas № 22/ str. 165/ šiuo informuojame poną seniūną, kad sutinkamai su minėtos teisės paragrafu 40 ir draugijos statuto § 2, Kavolių kaime, Dieveniškių valsčiuje, Ašmenos apskrityje buvo įsteigtas Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti skyrius.

Aukščiau paminėto skyriaus valdybą sudaro: 1) pirmininkas,

2) išdininkai ir 3) sekretorius Visi jie gyvena kaime, Dieveniškių valsčiuje, Ašmenos apskrityje.

Skyriaus būstinė yra p. name, tame pačiame valsčiuje.

²⁷ Ibid., l. 1.

Pridedame: 1) Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos įstatų nuorašą, 2) Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos centro valdybos laišką, kuriame išreiškiamas sutikimas įsteigti draugijos skyrių.

Skyriaus pirmininkas²⁸

Nėra duomenų, ar šis tekstas be konkrečios datos buvo išsiųstas. Gali būti, kad buvo, o byloje esantis dokumentas – antras egzempliorius, kuriame nepasivarginta nurodyti datos, valdybos narių vardų ir pavardžių, jų gyvenamųjų vietų, taip pat skyriaus būstinės adreso. Pažymėtina, kad neturėdamas Ašmenos apskrities seniūno išduoto ir atsiųsto registracijos pažymėjimo Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Kovalių skyrius tarsi negalėjo legaliai pradėti plėtoti savo veiklos. Klausimas, ar Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Kovalių skyrius veikė, – lieka atviras. Jei veikė, tai jo galimybės buvo gana ribotos, o legitimumas Vilniaus kraštą administruojančių valdžios pareigūnų, nepaisančių Lenkijos Respublikos įstatymų, kuriuose išdėstyti draugijų veikimo principai, – kvestionuojamas.

MIEŽIONYS

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos skyriaus organizacinė veikla Miežionyse prasidėjo 1932 metų kovo 14 dieną, kai šio kaimo gyventojų prašymą gavo draugijos Centro valdyba:

Vilniaus Liet. Švento Kazimiero Dr. Valdybai Vilniuje

Įeinamas

1932 m. III m. 14 d.

N° 407

Mes, Miežionių kaimo jaunimas,

Dziveniškių valščiaus, Ašmenos apskrit.

Prašymas^{VI}

Nuolankiai prašome Liet. Šv. Kazimiero Dr. Valdybo jaunimui auklėti ir globoti įsteigti mums Miežionyse Senuose skyrių (virš minėtos Draugijos).

Skyrius bus adengiamas name Jurgio Buinausko Nr. 2 Senuose Miežionyse ir visuotini susirinkimai bus atliekami šiam viršminėtam name: (oddział Towarzystwa Sv. Kazimierza wychowania młodzieży i opieki nad nią będzie otwarty w domie p. Jerzego Bójnowskiego N. 2 i w tym samym domie adbędzie się wszystkie zebrania się).

Własnoreczny podpisy (savaranikiški parašai):

- 1) Jurgis Buinauskas
- 2) Juozapas Buinauskas
- 3) Feliksas Buinauskas
- 4) Konstantinas Bludnickis
- 5) Juozapas Buinauskas
- 6) Jonas Pukelis
- 7) Jonas Krečius
- 8) Krečius Pranciškus

²⁸ Ibid., l. 3.

- 9) Bronislovas Pukelis
- 10) Bronislovas Krečius
- 11) Ona Taraškevičiūtė
- 12) Už neraštingą Anelę Buinauskiene Ona Taraškevičiūtė.²⁹

Nėra žinoma, kada buvo parašytas pirmasis prašymas. Jei yra išlikusios Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos visų 1932 metų gaunamųjų raštų knygos, yra reali tikimybė jose rasti tikslią prašymo parašymo ir išsiuntimo datą. Pats prašymo tekstas yra iš dalies lenkiškas. Cituojamame dokumente paliktas originale skliaustuose esantis lenkiškas ir lietuviškas tekstas. Lietuviškai transkribuotos lenkiškai užrašytos pavardės.

Tai nėra vienintelis Miežionių kaimo gyventojų prašymas. 1932 metais kovo 14 dieną buvo parengtas antras prašymas^{VII}. Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba jį gavo kovo 16 dieną. Prašyme rašoma:

Įeinamas

1932 m. III m. 16 d.

Šv. Kazimiero Draugijai jaunimui auklėti ir globoti
№ 428 Vilniuje.

Miežionių kaimo jaunimas

Dieveniškių valsčius, Ašmenos apskritis.

Prašymas.

Šiuo maloniai prašome gerbiamąją Šv. Kazimiero Draugiją jaunimui auklėti ir globoti įsteigti mums draugijos skyrių Senuosiuose Miežionyse. Priklausančių narių susirinks kokie 15.

Pirmas susirinkimas įvyks p. Jurgio Buinausko namuose.

Norintys nariai čia žemiau pasirašo:

- 1) Jurgis Buinauskas
- 2) K. Błudnickis
- 3) Ona Taraškevičiūtė
- 4) A. Pukelytė
- 5) Elena Pukelytė
- 6) M. Krečius
- 7) Marijana Błudnickienė
- 8) Feliksas Buinauskas
- 9) Juozapas Buinauskas
- 10) Anelė Buinauskiene
- 11) Marcelė Buinauskiene
- 12) Jonas Krečius
- 13) Bronislavas Krečius
- 14) Anelė Krečiūtė
- 15) Pranciškus Krečius

Senieji Miežionys, 1932 m. III m. 14 d.³⁰

²⁹ LMA VB RS, f. 175, b. 76, l. 8.

³⁰ Ibid., l. 9.

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba 1932 metų balandžio 13 dieną Miežionių kaimo gyventojams, skyriaus nariams steigėjams išsiuntė liudijimą^{viii}:

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugija
jaunimui auklėti ir globoti
Vilnius, Uosto g. 10 b. 2
1932 m. balandžio 13 d.
№ 611

Nuorašas

Liudijimas

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos centro valdyba šiuo liudija, kad žemiau išvardinti asmenys:

- 1.) Jerzy Bujnowski
- 2.) Helena Pukiel
- 3.) Marjana Błudnicka
- 4.) Felicus Bujnowski
- 5.) Franciszek Krecz
- 6.) Bronisław Krecz
- 7.) Jan Krecz
- 8.) Józef Bujnowski
- 9.) Aniela Bujnowska
- 10.) Marcela Bujnowska
- 11.) Aniela Krecz
- 12.) Bronisław Pukiel
- 13.) Jan Pukiel
- 14.) Anna Taraskiewiczowna
- 15.) Konstanty Błudnicki yra Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos nariai³¹.

Tą pačią dieną Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba Ašmenos apskrities seniūnui išsiuntė informacinį laišką^{ix}. Jame rašoma:

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugija
jaunimui auklėti ir globoti
Vilnius, Uosto g. 10 b. 2
1932 m. balandžio 13 d.
№ 610

Ašmenos apskrities Seniūnui
Ašmena

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti centro valdyba remdamasi savo statuto §16, patvirtinto remiantis 1919 metų rugsėjo 25 dienos Rytų Žemių Generalinio Komisarą potvarkio apie draugijas ir sąjungas 12 paragrafu, 1927 metų vasario 10 dienos Vidaus reikalų ministerijos sprendimu Nr. IV-AA-635/27, ir Vilniaus Vaivados 1927 metų vasario 23 dieną įtraukta į draugijų ir sąjungų registrą, suteikiant draugijai Nr. 616 ir pava-

³¹ Ibid., l. 7.

dinimą – Lietuvių Šv. Kazimiero draugija jaunimui auklėti ir globoti, turi garbės pranešti ponui Seniūnui, kad Senųjų Miežionių kaime, Dieveniškių valsčiuje įsteigia savo draugijos skyrių. 1932 metų gegužės 5 dieną įvyks draugijos narių steigiamasis susirinkimas. Jame bus svarstomi šie klausimai:

1. Susirinkimo atidarymas, prezidiumo rinkimas, išdėstymas draugijos skyriaus tikslų ir uždavinių.

2. Draugijos statuto skaitymas ir aiškinimas.

3. Draugijos skyriaus valdybos ir revizijos komisijos rinkimas.

4. Laisvi pasiūlymai.

Susirinkimas įvyks pono Jurgio Bujnausko namuose, esančiuose Senųjų Miežionių kaime, Dieveniškių valsčiuje.

Atsakingas už tvarką ir laikymąsi galiojančių teisinių nuostatų bus Jurgis Bujnauskas, gyvenantis Senųjų Miežionių kaime, Dieveniškių valsčiuje.

Centrinė valdyba turi garbės prašyti poną Seniūną maloningai suteikti leidimą, atsižvelgiant į išleistą potvarkį vietinei policijai.

Už pirmininką (parašas)
Sekretorius B. Leskevičius³²

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Miežionių skyriaus steigiamasis susirinkimas įvyko 1932 metų gegužės 5 dieną. Steigiamojo susirinkimo protokole^x (jį draugijos Centro valdyba gavo 1932 metų gegužės 18 dieną) rašoma:

Steigiamojo susirinkimo Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos jaunimui auklėti ir globoti

PROTOKOLAS

Sodžius Seni Miežionys gmina Dzieveniškų apskritis Ašmenos 1932 metais V mėnesio 5 dieną.

Dalyvauja jame draugijos nariai sulyg čia pridedamo sąrašo.

DIENOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas, tos dienos susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus rinkimas, pastabos dėl draugijos tikslo ir uždavinio. Lietuviškai ir Lenkiškai

2. Skaitymi draugijos įstatai ir jie paaiškinami. Sulyg daugumos balsų.

3. Skyriaus valdybos ir revizijos komisijos rinkimas.

4. Laisvi sumanymai. Legaliai daryti vakarėliai ir susirinkimai kas mię.

1. Susirinkimą atidaro p. Jurgis Bujnauskas sveikindamas susirinkusius ir pažymėdamas kaip daug turės reikšmės vietos visuomenei naujai atidaromas skyrius, siekdamas draugijos įstatuose pažymėtų tikslų.

2. Draugijos įstatus perskaitė, teikdamas paaiškinimų p. Feleksa Bujnauskas

3. Per rinkimus balsų dauguma pateko į skyriaus valdybą šie:

³² Ibid., l. 6.

1. Pirmininku p. Feleksas Buinauskas
 2. Iždininku p. Jonas Pukėlis
 3. Sekretorium p. Juozas Buinauskas
 4. Valdybos nariu p. Petras Krečius
 5. „„„, p. Ona Taraškevičiūtė
- Į Revizijos Komisiją liko išrinkti:
1. p. Jonas Kračius
 2. p. Juozas Buinauskas sunus Jurgio
 3. p. Marytė Kračiūtė
 4. Laisvi sumanymai. Naria pageidauja knygyna

Susirinkimo Pirmininkas Feleksas Buinowskas
Sekretorius Juozas Bujnauskas³³

Po to, kai Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba gavo kelis Miežionių skyriaus dvikalbio steigiamojo susirinkimo protokolo egzempliorius, kitą dieną Ašmenos apskrities seniūnui buvo išsiųstas informacinis laiškas^{x1}:

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugija
jaunimui auklėti ir globoti
Vilnius, Didžioji g. 12., b. 1
1932 metų gegužės 19 d.

Ašmenos apskrities seniūnijai
Kopija

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti centro valdyba prideda prie šio [rašto] šių metų gegužės 5 dienos savo draugijos skyriaus, [esančio] Senuosiuose Miežionyse, Dieveniškų valsčiuje steigiamojo susirinkimo protokolą ir prašo seniūniją užregistruoti aukščiau paminėtą skyrių.

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Pirmininkas kun. A. V.
Sekretorius B. Leskevičius³⁴

³³ Ibid., l. 4 v.

³⁴ Ibid., l. 5.

Atsakyti į Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybos prašymą buvo delsiama. Pagaliau 1932 metų birželio 22 dieną buvo gautas Ašmenos apskrities seniūnijos administracijos atsakymas^{xii}:

AŠMENOS	Įeinamas	Ašmena, 1932 m. VI.11 d.
APSKRITIES SENIŪNAS	1932 m. VI. 22	
L.B-I-4-29	№ 1276	

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos Valdybai
Vilniuje
Didžioji g. 12-1.

Dalykas:
Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos
Senuosiuose Miežionyse
registracija.

PAGRINDINIS SPRENDIMAS

Šiuo informuoju, kad remiantis Lenkijos Respublikos prezidento 1928 metų kovo 22 d. potvarkio apie administracinę teisę /1928 m. Lenkijos Respublikos Įstatymų Žurnalas № 36, str. 341/72 paragrafu ir Rytų Žemių Generalinio Komisarų 1919 metų IX.25 d. potvarkiu (Dz. U.Z.C.Z.W. Nr. 25 poz. 255 z 1919 r.) ponų 1932 metų gegužės 19 d. prašymą Šv. Kazimiero skyriaus Senuosiuose Miežionyse, Dieveniškų valsčiuje užregistravimo byloje atmetu.

Atmetimo sprendimo motyvai -.

Remiantis aukščiau paminėto potvarkio apie administracinę teisę 82 ir 83 str., suteikiama teisė apeliuoti, kreipiantis į p. Vilniaus vaivadą. Apeliaciją privalu teikti tarpininkaujant Ašmenos apskrities seniūnijai per 14 dienų, skaičiuojant nuo šio sprendimo paskelbimo arba gavimo.

Antspaudas apvalus: *STAROSTA POWIATOWY OSZMIANSKI*

Jo centre Lenkijos respublikos herbas: karūnuotas erelis.

(PARAŠAS)
STAROSTA
SPAUDAS (Wiktor Suszyński)³⁵

Praėjus kuriam laikui, prieš Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Miežionių skyriaus narius steigėjus Lenkijos administracinė valdžia pradėjo vykdyti represijas. Apie tai rašoma vieno nario steigėjo protesto laiške^{xiii}, adresuotame Ašmenos apskrities seniūnui:

Ponui Ašmenos apskrities seniūnui
Protestas.

Aš, žemiau pasirašęs Senujų Miežionių kaimo, esančio Dieveniškų valsčiuje, Ašmenos apskrityje, gyventojas Jurgis Buinauskas šių metų rugpjūčio 11 dieną buvau pakviestas į

³⁵ Ibid., l. 1.

Ašmeną. Seniūnijos patalpose pono seniūno vardu žodžiu buvo pranešta, kad man paskirta 21 diena arešto už gegužės 5 dieną mano namuose suorganizuotą nelegalų susirinkimą. Apie tą mano name turėjusį įvykti susirinkimą, Ašmenos seniūnija šių metų balandžio 13 dieną Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos centro valdybos (Vilnius, Didžioji g. N. 12) į Seniūnijos įstaigą išsiųstu laišku Nr. 610 buvo iš anksto informuota.

Ir be to, vietinė Dieveniškių valstybinės policijos nuovada neįspėjo manęs, kad Seniūnijos įstaiga neatsižvelgė į aukščiau paminėtą informaciją, tai yra, kad nesutinka [leisti] organizuoti susirinkimą.

Taigi, aš tikėdamas viską esant teisiškai legaliu, organizavau pas save tą steigiamąjį Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos skyriaus susirinkimą (apie tokį steigiamąjį susirinkimą Ašmenos seniūnija buvo informuota išsiųstu šių metų balandžio 13 dieną laišku Nr. 610,) [taip pat buvo informuota] ir [apie] šio susirinkimo rezultatus šių metų gegužės 19 dienos [laišku] Nr. 1078, [kuris] buvo išsiųstas Ašmenos seniūnijai, prašant užregistruoti naujai įsteigtą Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos skyrių.

Atsižvelgiant į [viską, kas] aukščiau paminėta, laikau save tokiu, kuris visoje šioje byloje neturėjo jokios blogos valios ir turiu garbės maloniai prašyti poną seniūną panaikinti man skirtą aukščiau paminėtą areštą, arba galimai perduotą Vilniaus Apskritis Teismui bylą.

Senųjų Miežionių kaimas Jurgis Buinauskas
1932 metų rugpjūčio 16 d.³⁶

Prie šio laiško – protesto yra toks priedas:

Pirma varinėjo į Dieveniškį visus tuos pačius 14 žmonių į Ašmeną 11 dienai rugpjūčio. Marcelė Buinauskienė 68 metų. Visur liepdami ateiti į Dieveniškį be kortelių, o į Ašmeną su kortelėmis.

Pasiųsta Ašmenos Storastai Vilniaus miesto pašto kvito N. 311 (apdraustas laiškas)³⁷.

Kas buvo tie 14 asmenų, priverstų aiškintis Lenkijos administracijos pareigūnams dėl dalyvavimo steigiant Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos skyrių Miežionyse, sužinome iš to paties Jurgio Buinausko 1932 metais rugpjūčio 11 dieną sudaryto sąrašo:

Pavardės vaikščiojusių.

1.) Jerzy Bujnowski	lat 27
2.) Feliks Bujnowski	lat 22
3.) Józef Bujnowski	lat 21
4.) Aniela Bujnowska	lat 24
5.) Kostany Błudnicki	lat 34
6.) Maryjana Błudnicka	lat 23
7.) Anna Taraskiewicz	lat 22
8.) Jan Pukiel	lat 21

³⁶ Ibid., l. 3 v., 3.

³⁷ Ibid., l. 3.

9.) Helena Pukielowna	lat 24
10.) Franciszek Krecz	lat 28
11.) Aniela Krecz	lat 22
12.) Jan Krecz	lat 19
13.) Bronisław Krecz	lat 18
14.) Marcela Bujnowska	lat 68*

J. Bujanauskas

11 sierpnia 1932 r. Oszmiana³⁸

Šiame sąrašė yra paminėti 14 iš 15 Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybos Miežionių kaimo gyventojams, skyriaus nariams steigėjams 1932 metais balandžio 13 dieną išsiųstame liudijime išvardintų asmenų. Jame nėra vieno asmens – Bronislovo Pukelio.

MILKŪNAI

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos skyriaus organizacinė veikla Milkūnuose prasidėjo 1929 metų rugsėjo 7 dieną, kai šio kaimo gyventojų prašymą gavo draugijos Centro valdyba:

Lietuvių Švento Kazimiero Draugijos Centro Valdybai.

Įeinamas

1929 m. IX m. 7 d.

№ 427

Milkūnų kaimo

Dieveniškių valščiaus

Ašmenos apskrities

Prašymas^{XIV}.

Mes žemiau pasirašę šio kaimo gyventojai, prašome priimti mus aukščiau minėtos Draugijos nariais ir atidaryti mūsų kaime skyrių su skaitykla.

³⁸ Ibid., l. 2, l. 2 v.

* Sąrašė pateiktos lenkiškai parašytos pavardės transkribuotos į lietuvių kalbą:

Jurgis Bujnauskas

Feliksas Bujnauskas

Juozapas Buinauskas

Anelė Buinauskienė

Kostas Bludnickas

Marijana Bludnickienė

Ona Taraškevičiūtė

Jonas Pukelis

Elena Pukelytė

Pranciškus Krečius

Anelė Krečiūtė

Jonas Krečius

Bronislovas Krečius

Marcelė Buinauskienė

LMA VB RS, f. 175, b. 76, l. 2, l. 2 v. [G. E.]

Steigiamasis skyrius susirinkimas bus Vincento Banelio name. Už tvarką Steigiamojo susirinkimo metu atsakomybę prisiima Vincentas Saldžiūnas.

Parašai:

Saldzien Wincenty

Gajdzis Wincenty

Jan Subocz

Gajdzis Józef

Kazimierz Baniel

Jadwiga Gajdisówna

Michał Krecz

Tomasz Saldzien

Kazimierz Bujnowski

Pawlina Banieluwna +++ (?)

Ludwiga Javarowicztowna +++

Krecz Wincenty

Wincenty Saldzien³⁹

Tą pačią dieną Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba Ašmenos apskrities seniūnui išsiuntė informacinį laišką^{XV}. Jame rašoma:

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugija

jaunimui auklėti ir globoti

Vilnius, Liublino g. 3 b. 3

1929 m. rugsėjo 7 d.

№ 694

Ašmenos apskrities Seniūnui

Ašmena

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti centro valdyba remdamasi savo statuto § 16, patvirtinto remiantis 1919 metų rugsėjo 25 dienos Rytų Žemių Genaralinio Komisarų potvarkio apie draugijas ir sąjungas 12 paragrafu, 1927 metų vasario 10 dienos Vidaus reikalų ministerijos sprendimu Nr. IV-AA-635/27, ir Vilniaus Vaivados 1927 metų vasario 23 d. įtraukto į draugijų ir sąjungų registrą, suteikiant draugijai Nr. 616 ir pavadinimą – Lietuvos Šv. Kazimiero draugija jaunimui auklėti ir globoti, turi garbės pranešti ponui Seniūnui, kad Milkūnų kaime, Dieveniškių valsčiuje įsteigia savo draugijos skyrių. 1929 metų rugsėjo 24 dieną įvyks draugijos narių steigiamasis susirinkimas. Jame bus svarstomi šie klausimai:

1. Susirinkimo atidarymas, prezidiumo rinkimas, išdėstymas draugijos skyriaus tikslų ir uždavinių.

2. Draugijos statuto skaitymas ir aiškinimas.

3. Draugijos skyriaus valdybos ir revizijos komisijos rinkimas.

4. Laisvi pasiūlymai.

Susirinkimas įvyks pono Vincento Banelio namuose, esančiuose Milkūnų kaime, Dieveniškių valsčiuje.

Atsakingas už tvarką ir laikymąsi galiojančių teisinių nuostatų bus Vincentas Saldžiūnas, gyvenantis Milkūnų kaime, Dieveniškių valsčiuje.

³⁹ LMA VB RS, f. 175, b. 84, l. 15.

Centrinė valdyba turi garbės prašyti poną Seniūną maloningai suteikti leidimą, atsižvelgiant į išleistą potvarkį vietinei policijai.

Už pirmininką kun. N. Raštutis
Už sekretorių I. Budzeika⁴⁰

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Milkūnų skyriaus steigiamasis susirinkimas įvyko 1929 metų rugsėjo 24 dieną. Steigiamojo susirinkimo protokole^{xvi} (jį draugijos Centro valdyba gavo 1929 metų rugsėjo 25 dieną) rašoma:

Steigiamojo susirinkimo Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos jaunimui auklėti ir globoti

PROTOKOLAS

Sodžius Milkūnų gmina Dziveniškės apskritis Ašmenos 1929 metais rugsėjo mėnesio 24 dieną.

Dalyvauja jame draugijos nariai sulyg čia pridedamo sąrašo.

DIENOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas, tos dienos susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus rinkimas, pastabos dėl draugijos tikslo ir uždavinio.
2. Skaitomi draugijos įstatai ir jie paaiškinami.
3. Skyriaus valdybos ir revizijos komisijos rinkimas.
4. Laisvi sumanymai.

1. Susirinkimą atidaro p. Motiejus Kraužlys sveikindamas susirinkusius ir pažymėdamas kaip daug turės reikšmės vietos visuomenei naujai atidaromas skyrius, siekdamas draugijos įstatuose pažymėtų tikslų.

2. Draugijos įstatus perskaitė, teikdamas paaiškinimų p. Motiejus Kraužlys

3. Per rinkimus balsų dauguma pateko į skyriaus valdybą šie:

1. Pirmininku p. Vincas Krečius
2. Išdininku p. Vincas Saldzienius (Kazimiero)
3. Sekretorium p. Vincas Saldzienius (Martyno)
4. Valdybos nariu p. -
5. „„„, p. -

Į Revizijos Komisiją liko išrinkti:

1. p. -
2. p. -
3. p. -

4. Laisvi sumanymai. Nutarta įsteigti knygynėlį, išrašyti laikraščius ir suruošti viešą vakarą.

Susirinkimo Pirmininkas W. Krecz
Sekretorius W. Saldzien⁴¹

⁴⁰ Ibid., l. 14.

⁴¹ Ibid., l. 13 v.

Po to, kai Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba gavo kelis Milkūnų skyriaus dvikalbio steigiamojo susirinkimo protokolo egzempliorius, už dviejų dienų Ašmenos apskrities seniūnui buvo išsiųstas informacinis laiškas^{XVII}:

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugija
jaunimui auklėti ir globoti
Vilnius, Lubelska g. 3., b. 3
1929 metų rugsėjo 27 d.
№ 726

Ašmenos apskrities seniūnijai

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti centro valdyba prideda prie šio [rašto] 1929 metų rugsėjo 24 dienos savo draugijos skyriaus [esančio] Milkūnuose, Dieveniškų valsčiuje steigiamojo susirinkimo protokolą ir prašo seniūniją užregistuoti aukščiau paminėtą skyrių.

Pirmininkas kun. A. Viskantas

Už sekretorių I. Budzeika⁴²

Nors Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos Rankraščių skyriuje, Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos fonde esančioje Milkūnų skyriaus byloje nėra Ašmenos apskrities seniūno Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybai atsiųsto Milkūnų skyriaus registracijos pažymėjimo, iš draugijos vizitatoriaus A. Baliulio 1929 metų spalio 21 dieną parengto protokolo yra žinoma, kad skyrius veikė:

Milkūnai, 1929 m. spalio mėn. 21 d.
Lietuvių Švento Kazimiero Milkūnų skyriaus,
Dzeveniškų valsčiaus, Ašmenos apskričio
susirinkimo ir vizitacijos
Protokolas Nr. 6

Remiantis išduotu Ašmenos Starostijos leidimu dienyno sk. V 295/w 1929 m. spalio mėnesio 14 dieną lankiau Milkūnų skyrių. Laikiau paskaitas: Švento Kazimiero gyvenimas ir darbai, toliau sekė su pagalba nejudamojo kino paveikslėlių serijos iš: Šventosios istorijos, girtuoklystės vaisiai ir žvėrys.

Be to buvo raginama žmonės prie knygų ir laikraščių skaitymo ir jų naudai įrodyta pavyzdžiais. Toliau jaunimas nors senų liaudies dainėles padainavo bet gan gražiai ir sutartinai, paskum naujų pamokinau keletą dainelių už kurias buvo labai patenkinti. Čia iš mažų vaikų retas kuris moka lietuviškai kalbėti nors tėvai visi lietuviškai kalba. Jaunimas taipogi kalba lietuviškai. Taigi čia gresia sugudėjimo pavojus, taigi man rodosi, kadangi čia nėra lietuviškos mokyklos tai tik vienas būdas yra palaikyti tautybei per Švento Kazimiero skyrių tankiai lankydami instruktoriai skyrių su paskaitomis, dainelėmis ir kinu pritrauke prie lietuviybės jaunimą o ypač mažus vaikelius kurie su atida klausosi ir stebesi tais dalykais kas jiems begalo patinka, o bežiūrėdami ir besiklausydami pamylęs tą savo tėvėlių kalbą ir pradės ją

⁴² Ibid., l. 12.

vartoti namie, su savo tėveliais. Taigi [ne]reik pamiršti Milkūnų skyrius tankiau lankyti, ką belankydami instruktoriai pasistengs įrodyti ir pritraukti jaunimą prie savo tėvelių kalbos, tad nepamirškime to svarbaus reikalo. Susirinkimas įvyko ūkininko Bronislovo Biaigos namuose. Žmonių buvo apie 120. Narių skyrius turi 33. Knygų skyrius gavo 122. Laikraščių jokių skyrius negauna. Pirmininkas skyriaus ūkininkas Vincas Krečius, skyriaus sekretorius Vincas Saldinis tapo paimtas į kariuomenę jo vieton paskyrė susirinkimas ūkininką Liakavičių Juozą tinkamas žmogus. Trūksta spintos knygoms ir laikraščiams lankyti ir kanceliarijos knygų su antspauda. Visais reikalais skyriaus kreiptis geriausia pas skyriaus sekretorių Juozą Liakavičių, kuris yra gana susipratęs žmogus ir noriai darbuojasi. A. Baliulis⁴³

Vis dėlto, matyt, praėjus kuriam laikui, Lenkijos administracinė valdžia pradėjo represinius veiksmus prieš kai kuriuos Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Milkūnų skyriaus narius. Tai galėjo būti susiję su tuo, kad skyriaus valdyba galbūt neturėjo Ašmenos apskrities seniūno išduoto registracijos pažymėjimo.

Antrasis Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Milkūnų skyriaus steigiamasis susirinkimas įvyko 1930 metų sausio 29 dieną. Steigiamojo susirinkimo protokole^{xviii} (jį draugijos Centro valdyba gavo 1930 metų vasario 19 dieną, ant lenkiško dvikalbio protokolo tekste esančio antspaudo yra nurodyti klaidingi metai – „1929“) rašoma:

Steigiamojo susirinkimo Lietuvos Šv. Kazimiero Draugijos jaunimui auklėti ir globoti

PROTOKOLAS

Sodžius Milkunai gmina Dzeveniškių apskritis Ašmenos 1930 metais sausio mėnesio 29 dieną.

Dalyvauja jame draugijos nariai sulyg čia pridedamo sąrašo.

DIENOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas, tos dienos susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus rinkimas, pastabos dėl draugijos tikslo ir uždavinio.

2. Skaitomi draugijos įstatai ir jie paaiškinami.

3. Skyriaus valdybos ir revizijos komisijos rinkimas.

4. Laisvi sumanymai.

1. Susirinkimą atidaro p. Juozas Liakavičius sveikindamas susirinkusius ir pažymėdamas kaip daug turės reikšmės vietos visuomenei naujai atidaromas skyrius, siekdamas draugijos įstatuose pažymėtų tikslų.

2. Draugijos įstatus perskaitė, teikdamas paaiškinimų p. Adomas Butrimas

3. Per rinkimus balsų dauguma pateko į skyriaus valdybą šie:

1. Pirmininku p. Juozas Gaidys

2. Išdininku p. Bronius Marcinkevičius

3. Sekretorium p. Juozas Liakavičius

4. Valdybos nariu p. Peliksas Biaiga

5. „„„, p. Vincas Gaidys

⁴³ Ibid., l. 11, l. 11 v.

Į Revizijos Komisiją liko išrinkti:

1. p. -

2. p. -

3. p. -

4. Laisvi sumanymai. Nutarta įsteigti knygynėlį, išrašyti laikraščius ir suruošti viešą vakarą.

Susirinkimo Pirmininkas Jozapas Liekaviczius
Sekretorius A. Butrimas⁴⁴

1930 metų vasario 19 dieną Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba išsiuntė informacinį laišką Ašmenos apskrities seniūnijai^{XIX}:

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugija
jaunimui auklėti ir globoti
Vilnius, Lubelska g. 3., b. 3
1930 metų vasario 19 d.

№ 121

Ašmenos apskrities seniūnijai

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti centro valdyba prideda prie šio [rašto] 1930 metų sausio 29 dienos savo draugijos skyriaus [esančio] Milkūnuose, Dieveniškųjų valsčiuje steigiamojo susirinkimo protokolą ir prašo seniūniją užregistuoti aukščiau paminėtą skyrių.

Pirmininkas kun. A. Viskantas

Už sekretorių I. Budzeika⁴⁵

Kitais, 1931 metais, Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Milkūnų skyrius jau intensyviai veikė. Vienas draugijos vizitatorių – A. Butrimas Centro valdybai išsiuntė tokio turinio skyriaus lankymo protokolą:

98

Įeinamas
1931 m. IX. m. 9 d.
№ 693

Liet. Šv. Kazimiero Draugijos skyriaus Milkūnų Dzeveniškųjų valšč. susirinkimo ir vizitacijos

Protokolas.

1931. VIII-9 d. remdamasis išduotu Ašmenos starostijos leidimu, apilankiau šį skyrių. Susirinkimas įvyko 8 val. vakare name p. Martyno Gaidžio, dalyvaujant Gerbiamajam kun. Pirmininkui Šv. Kazimiero Draugijos, klerikui K. Moliui ir apie 40 asmenų. Laikiau paskaitą apie Tikslą Šv. Kazimiero D-jos ir su judamuoju kinu rodžiau filmas: 1) „Gaudymas beždžionių ir lokių“, 2) „Plešrieji paukščiai“, 3) „Laisvamanis antinas“, 4) „Katinas Felinsis“ ir 5) „Adomas

⁴⁴ Ibid., l. 10 v.

⁴⁵ Ibid., l. 9.

klejuoja skelbimus“. Po kino kun. Pirmininkas prabilo tardamas padėkos žodį už įsteigimą šio skyriaus. Skyriaus stovis: pirmininku Juozas Gaidys, jis mažai moka lietuvių kalbos, bet stengesi jos išmokti. Taip tvarkos nėra, nes nesudau nei steigiamojo protokolo antro egzemp. narių užtvirtinimą ir Įstatų D-jos. Vedamųjų knygų nebuvo, jas sudariau iš šešių juodraščių ir nurodžiau kaip turi jas vesti. Narių tik 15, kasoj nieko nėra, bibliotekoj 102 egz. knygų, bet mažai skaitytojų. Kaimas didelis ir turėtų būti daugiau narių, bet tarp savęs yra susipykę. Kaimė tamsumas viešpatauja, nes jokio laikraščio negauna.

Šiam skyriui reikėtų pasiųsti 1 egzemp. „Vilniaus Rytojau“ ir „Jaunimo Draugo“. Dažniau jį aplankant, galima žmones prie vienybės priversti ir skyrių pajudinti.

A. Butrimas⁴⁶

Tą pačią rugsėjo 9 dieną Centro valdyba gavo Milkūnų skyriaus pirmininko J. Gaidžio ir sekretoriaus A. Banelio pasirašytą prašymą priimti draugijos nariais šiuos asmenis:

Šv. Kazimiero Dr-jos Centro Valdybai
Vilniuje

Įeinamas
1931 m. IX. m. 9 d.
№ 683

Šv. Kazimiero Dr-jos
skyrius Milkūnuose
valš. Dzieveniškės
aps. Ašmenos.

Prašymas.

Turime garbės prašyti gerb. Centrą Valdybą priimti į Šv. Kazimiero Dr-jos narius šiuos asmenis:

1.) Saldzienis Tomašius	amž.	21 met. sodž. Milkūnų
2.) Subačius Jonas	„	22 „„„
3.) Pukelis Feliksas	„	20 „„ „
4.) Saldzienis Vincus	„	23 „„ „
5.) Saldzienis Vincus	„	26 „„ „
6.) Krečius Mykolas	„	22 „ „ „
7.) Beiga Tomašius	„	23 „ „ „
8.) Javaravičius Vincas	„	21 „ „ „
9.) Bujonauskas Vaclavas	„	18 „ „ „
10.) Beiga Vincas	„	18 „ „ „
11.) Beiga Vincas	„	20 „ „ „
12.) Saldzienis Kazys	„	30 „ „ „
13.) Juvaravičius Feliksas	„	30 „„ „
14.) Javaravičius Stasys	„	25 „„ „

⁴⁶ Ibid., l. 8.

15.) Saldzientė Agota	„	24 „„ „
16.) Lekavičiūtė Marytė	„	25 „ „ „
17.) Beigaitė Paulina	„	23 „ „ „
18.) Javaravičiūtė Tapilė	amž.	18 met. sod. Milkūnai
19.) Javaravičiūtė Genė	„	20 „ „ „
20.) Felkauskaitė Juzė	„	20 „ „ „
21.) Beigaitė Agota	„	23 „ „ „
22.) Pukelytė Viktė	„	19 „ „ „
23.) Saldzientė Stefanija	„	18 „ „ „

Pirmininkas J. Gajdzis
Sekretorius A. Banelis

Milkūnai 1931-VIII-30⁴⁷

Reikia pripažinti, kad problemų Milkūnų skyriaus gyvenime sukeldavo ne vien Lenkijos administracinės valdžios pareigūnų veiksmai, bet ir tarp pačių vietinių gyventojų atsiradęs vidinis susiskaldymas. Apie tai 1931 metų spalio 8 dieną savo pranešime Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybai rašė Jurgelionių skyriaus pirmininkas Adomas Banelis:

Milkunej iš miatinio susyrinkimo Skyriaus
Sv. Kazimiero Milkunosie 4 d. spalių mieno šiu metu.

Praniašymas

Turiu garbies pranjašti Gerbjamajam pirmininkui Centro Valdibos Šv. Kazimiero Vilnųj kunigui Viskantai.

Aš Adomas Banelis pirmininkas Jurgelionju skyriaus buvou nueis pryžiurėt tvarkos, ka buvo man praniašta iš Vilnjaus lajšku nuo Edvartos Jurškos, o ka iviks kad pranjašti Centro Valdibaj. Nueys iš anksto diena 1 valandū ti žyniu apie susirynkima Valdybaj skyraus ir visaj jaunuomenėj. ir lajkie 6 val. p. p. paskirtam Saldėnio Kazimiero bute, atejo apie 15 asmėnu policininkų su raštu nuo storastos ir aš, iš Valdibas Pirmininkas nia prybuvo nors buvo namie ir svejkas sėkretorius buvo atiają, sėkretorius nuo susirynkus nusjustas buvo pas pirmininka kad prybutu in susir. Sugrižis atskie kat nja atejs in susir. bie Pirmininko susirynkimo atidaryti njagaliejomė ir liko nėku.

Policininkas susirašie kas buvo pribuvis ir nuėjo, aš gi paliekis turėjau daklausti kuodėl jomisė tokia bėtvarkie sužynojė apie viska sumaniou pranešti nuo pradžios įvėgdimo skyrjaus. „ča paminiesiu kad šejminos Gaidžio iš katros esa Pirmininkas nėapkėncia visas sodžius“ no susirinkimo organizacinio katrys vvyko par Instruktavį Adoma Butryma, ir visi pėjkja Instruktori Ad. Butryma kad josėpadarė no pradžios toki bėtvavkuma, anis ma apsakinie j kajp buvo buvo paskirtas del susirynkimo namas Benealo Vincaus ten buvo susyrynkusių apė 30 naryų ka buvo susirašį. Gajdis perėmis Butryma nuosyvėdė pas savė, „gal pavaišyno“ ir kvėtė visu Gejdžjo naman daryti susyrynkima ir rodyti Kina. Mes ten nejsymie jej tèn daratė susyrynkima ėšbraukitė mus iš sąrašo, ir tèn nejom ir turėjom Vilti kad mes nia esam narjajs,

⁴⁷ Ibid., l. 7, l. 7 v.

teį aš gi paklausjou teį iškur gi ėmės iusų skyriuj 33 narjaj kai šėmis šju kartelie pjarskajtjou kad esat ė patys katrė buvo susirašy iš pat pradžjū: katrju indedu prėpranjašymo Centro Valdybaj , o apturėtu nuo Ed. Juršos lajškie iš Vilnjaus tajgi čia prymianu kad policininkas surašynėj kas pribuvo iš narų susirynekiman teį apsysakie vienas sėkretorius Jozapas Liachavičius kite gi budami narejs narejė ir neažynodmi kad esa narejs atsisakie ka niesa neačiajė. To pabajus išėjau. Ir turėjau bruljoronė* nunešiou Pirmininkuj Jozapaj Gaidžjo ten radau policininka užėjusį ir duodamas čia knygos del wisu surašymu katrė ira Skyriuje. Paklausė, a jak trzeba bėdzie pisac papolski czy po litewsku atsakiau lietuviškaj. Jis sako, žeby po polsku to szrajbowalby politewsku nie umiem, atsakjou teį kam tamsta pryėmėj pirmininkaate pasakie kad manė ažuarašė ir šipsojasė, aš teį wisa pamatis numanjou kamij dalikas, kvejljo tamsolų gėdijas kad bagotiesnis nuo sodžjaus kajminu nor išrypti in šlėktos ir lienkauja teį gudauja o iš lietuvestes tiek jokavoja, o perėmis skyrjau darba nė pats viejką nė kitiems duoda, o raušies su kajminias nėkart tejsman apsispirja kaiminaj neapksidami tokju iškrypusiu šliektu nianori prysipažynt narjajs kad Pirmininkauja Jozapas Gajdis.

turejau garbės tai pranjasti C.V.

Su pgjarba Adoma Banelis

1931 m. spalio 8 d.

Įeinamas

1931 m. X. m. 19 d. (10?)*

№ 894

Prierašas: „Pavažiutot su paskaita ir ištyrt dalyką“

1931-X-17.⁴⁸

*Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba tą pačią 1931 metų spalio 19 dieną gavo ne tik Jurgelionių skyriaus pirmininko Adomo Banelio pranešimą apie padėtį, bet ir Milkūnų skyriaus narių sąrašą***:*

...kad įtrauktume knygon

...ius. ir prieš visuotiną susi....

...oj narių knyga.

...klaustų pilicija ko atėjai Milkū-....

...kyk: savo raikalais atėjau....

...m, kad čia yra susirinkimas)

1) Banelis Kazys sodž. Milkūnų....

2) Banelytė Paulina

3) Bujenauskas Kazys..... Bujenauskas Vaclovas

* Pranc. *brouillon* – juodraštis [G. E.].

** 1931 m. spalio 8 d. Jurgelionių skyriaus Adomo Banelio pranešimas negalėjo būti gautas spalio 19 d., nes ant dokumento yra spalio 17 d. datuotas prierašas. Tokiu atveju jis turėjo būti gautas tarp spalio 10 d. ir spalio 17 d. Kita vertus, neatmestina, kad: a) prierašo data klaidinga ir turėtų būti spalio 19 d., b) dokumentas į gaunamųjų raštų registracijos knygą įtrauktas vėliau, t. y. spalio 19 d. [G. E.]

⁴⁸ Ibid., l. 6 v., l. 6.

*** Dokumentas gerokai nukentėjęs: išpjautas jo dešinysis kampas. Kairiajame likę teksto nuotrupų, toliau surašytos pavardės [G. E.].

- 4) Beiga Tomas.....
- 5) Beiga Vincas..... ++ 1
- 6) ~~Beiga Vincas.....~~
- 7) Beigaitė Paulina..... -
- 8) Beigaitė Agota..... -
- 9) Felkauskaitė Juzė.....+
- 10) Jawaravičiūtė Liudviga.....++2
- 11) Juvaravičiūtė Tapilė..... -
- 12) Javaravičiūtė Genė+- 3
- 13) Javaravičius Feliksas -
- 14) Javaravičius Vincas ++ 4
- 15) Javaravičius Stasys
- 16) Krečius Mykolas
- 17) ~~Krečius Vincas Lechavičiūtė Marytė~~
- 18) Lechavičius Stefonas am.
- 19) Gaidzys Juozas -
- 20) Gaidzys Vincas -
- 21) Gaidzytė Jadvyga -
- 22) Salzienis Kazys ++ 5
- 23) Saldzienis Vincas -
- 24) Saldzienis Vincas
- 25) Saldzientė Agota
- 26) Saldzientė Ona + 6
- 27) ~~Saldziunis Tomas~~ ++6
- 28) Saldziunytė Stefanija ++7 Subačius Jonas ++8
- 29) Pukelytė Viktė
- 30) Pukelis Feliksas ++9
- 31)

Įeinamas
1931 m. X m. 19 d.
№ 894⁴⁹

⁴⁹ Ibid., l. 3, 3 v.

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Milkūnų skyriuje kilus konfliktui teko įsikišti draugijos Centro valdybai. Išsiaiškinti esamą padėtį buvo išsiųstas vienas draugijos vizitatorių, Centro valdybos sekretorius B. Leskevičius.

1931 metų spalio 24 dieną Centro valdybai jis išsiuntė iš Milkūnų kaimo pranešimą, kuriame išsamiai aprašė skyriaus padėtį ir tai, kokių diplomatinių veiksmų, siekiant išvengti tolesnio galimo Milkūnų skyriaus pirmininko Juozo Gaidžio kenkimo, jam teko imtis:

98 Iš lankymo Lietuvių Šv. Kazimiero
Dr-jos Milkūnų skyriaus Br. Leskevičiaus
Centro Valdybai

Įeinamas

1931 m. X m. 31 d.

№ 936

Pranešimas.

Į Milkūnus atvykau sutvarkyti suirusį Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos skyrių. Vietoje paaikškėjo, kad Milkūnų sodžiaus jaunimas nesutinka su savo skyriaus pirmininku.

Pirmininkas kaltina jaunimą už jo netinkamą elgimąsi, už neimą į Bažnyčią i t. t.

Jaunimas gi skyriaus pirmininką Juozą Gaidį priskaito prie šlachtos ir jį laiko labiausia to sodžiaus lenkuojantį žmogų.

Pasirodo, kad Juozaus Gaidžio šeimyna jau nuo seniai nesutinka su visu sodžiu o paskutiniu laiku toji nesantaika dar labiau paaštrėjus; todėl jaunimas jokia būdu nesutinka priguleti prie skyriaus kol bus pirmininku J. Gaidys.

(apie tą patį liudija pirmiau padaryti E. Juršos pranešimai)

Parašus prašymą Lydos storostai,

kad leistų 7 d.* liepos Milkūnuose skyr. perrinkti valdybą; iš karto pirmininkas nenorėjo pasirašyti po tuo prašymu, todėl prisėjo man palaikyti jo pusę, kad tik išgavus parašą.

Žadėjau per susirinkimą atvykti su kinu ir pasistengti sutaikinti jaunimą su juo.

Paimti parašo nuo ko kito už pirmininką, buvo nepatogu, nes Gaidys gerai sugyvena su policija ir but galėjęs pasistengt iš anksto sutrukdyt susirinkimą, todėl turėjau būti jam palankus.

Po ilgo pasikalbėjimo visgi pasirašė po prašymu.

B. Leskevičius

Milkūnai 1931–X–24 d.

Prierašas pieštuku: Susirinkimas paskirtas š. m. XI.7 d. Martyno Saldzienio (Saldzei) bute.⁵⁰

* 1932 m. [G. E.]

⁵⁰ Ibid., l. 5, 5 v.

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba nedelsė ir Milkūnų skyriaus atgaivinimui skirtą susirinkimą paskyrė tų pačių 1931 metų lapkričio 7 dieną. Apie tai Centro valdyba laišku^{xx} informavo Ašmenos apskrities seniūną:

T. 98

Ponui Ašmenos apskrities Seniūnui
Ašmena.

27.X.1931

№ 920

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti Centro valdyba turi garbės prie šio [rašto] pridėtame priede persiųsti Draugijos Milkūnų skyriaus, esančio Dieveniškų valsčiuje, valdybos prašymą [dėl] kasmetinio visuotinio skyriaus narių susirinkimo, [vyksiančio] š. m. lapkričio 7 dieną 18 val. Milkūnų kaime, Martyno Saldžiūno namuose. Atsakingas už tvarką ir privalomų teisinių nuostatų laikymąsi bus p. Bronislovas Leskevičius, gyvenantis Vilniuje, Filaretų g. Nr. 17. Minėtasis Br. Leskevičius ta pačia proga perskaitys pranešimą tema „Jaunimo auklėjimas“.

Kun. A. Viskantas

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos pirmininkas

Sekretorius Br. Leskevičius⁵¹

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybos sekretorius numatytu laiku – 1931 metų lapkričio 7 dieną sušaukė Milkūnų skyriaus narių susirinkimą, Ašmenos apskrities seniūnui informaciniame laiške nurodytoje vietoje – Milkūnų kaimo gyventojų Martyno Saldžiūno name. Apie tai, kaip jam sekėsi susirinkimo metu, matome iš jo ataskaitos Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybai:

Iš lankymo Liet. Šv. Kazimiero Dr-jos Milkūnų sk. Broniaus Leskevičiaus Centro Valdybai.

Įeinamas

1931 m. XI m. 13 d.

Pranešimas

№ 997

Milkūnų skyriaus organizacinio susirinkimo reikalu XI.-7 d. nuvykau į Dieveniškio posterunką užmelduoti, kad virš minėtame skyriuje darysiu narių susirinkimą.

Starostos išduoto leidimo daryti susirinkimą Milkūnuose neturėjau, todėl Dzeveniškes post. Komendantas iš karto nesutiko pavelyti daryti susirinkimą, grasindamas paleidimu (rozwiązaniem zebrania) ir protokulu.

Prašiau komendanto, kad turėčiau kuo pasiaiškinti prieš Centro Valdybą, kodėl aš nepadariau susirinkimo Milkūnuose, kad jis man išduotų raštu, kuo motyvuodamas jis man neleidžia daryti narių susirinkimo, kitaip aš neatsižvelgiant komendanto uždraudimo būsiu priverstas rementis draugijos įstatais susirinkimą daryti.

⁵¹ Ibid., l. 4.

Matydamas komendantas mano griežtą nusistatymą, paskambino telefonu į Ašmenos Starostiją klausdamas kaip jam tokiam atsitikime pasielgti.

Iš starostijos atsakė, kad narių susirinkimą galiu daryti.

Atvykęs į Milkūnus jau radau policininką, kuris kaip pastebėjau, savo pasirodymu norėjo padaryti įtekmę į jaunimą, kad šis vengtų prigulėti prie Šv. Kaz. Dr-jos skyriaus.

Buto savininko, kuriame turėjo įvykti susirinkimas nebuvo namie, jo įpėdiniai gi nenorėjo leisti į butą sueiti jaunimui.

Perkelti susirinkimą į kitą butą policininkas nesutiko; tik po ilgų prašymų pasisekė perkalbėti seiminykus leisti sueiti jaunimui į butą.

Policininkas griežtai reikalavo palikti pirkioje tik tuos kurie turės nario pažymėjimą, kitaip jis skaitys nenarių susirinkimą, bet viešą ir rašys protokolą. Išaiškinus jam, kad ne tik Šv. Kaz. Dr-jos nariai pažymėjimų neturi, bet ir lenkų organizacijų nariai to neturi, policininkas nusileido, bet liepė duoti narių sąrašą su mano parašu, kad tvirtyčiau jog pirkioje yra vien tik nariai.

Tokis nustatyti narių sąrašas buvo gana sunku, nes tikslaus sąrašo niekur negalima buvo rasti, be to daugumas narių dėl tarpusavio nesantaikos ir įbauginimo buvo išstoję.

Atsirado tik septyni asmenys, kurie viešai prie policijos išdrįso prisipažinti skyriaus nariais.

Iš tų septynių narių išrinkti naujos valdybos negalima buvo.

Laike susirinkimo „šnipeliai“ agitavo jaunimą, kad reikalautų iš manę kalbėti lenkiškai o jei nesutiksiu tai išvyti.

Uždarius susirinkimą suejus visiems žmonem į pirkį pasikalbėjau su visais, paaiškindamas jiems savo atvykimo tikslą, apgailestaudamas kad jie neatjaučia tų žmonių, kurie trokšta šio krašto gerovės ir t.t.

Jaunimas pasižadėjo iš naujo susirašyti ir prisiųsti prašymą į Centrą kad atidarytų jų sodžiuje skyrių, nes jie pirmiau skaitė savo skyrių jau likviduotu.

Policininkas klausė pas mane, kaip jis turi skaityti šį skyrių likviduotu ar veikiančiu. Aš jam atsakiau, kad skyriaus uždarymas nepriguli nei nuo manęs nei nuo policijos, bet nuo Centro Valdybos, o kaip ji pasielgs tai ne mūsų dalykas.

Milkunai 1931-XI-7 d.

B. Leskevičius

P. S.

Prieš susirinkimą nuėjau pas Milkunų skyr. Pirmininką Juozą Gaidį, prašyti jo atvykti susirinkiman; ten radau lenkų mokytoją.

Užkalbėjus man pirkioje lietuviškai skyriaus pir. J. Gaidys pasakė man „prosze nie rozmiawać u nas po litewsku, bo u nas nikt nierozumie, prosze rozmowiać u nas po polsku“.

Šį sakinį tyčia paduodu žodis į žodį, kad kiekvienas iš jo galletum sprest apie tinkamumą būti J. Gaidžio Milkunų skyr. pirmininku. Milkunų sodžiaus gyventojai visi moka lietuviškai net ir kalbėtis nevengia išskyrus Gaidžių šeimyną.

B. Leskevičius⁵²

⁵² Ibid., l. 1, l. 1v., l. 2, l. 2v.

PUPIŠKIS

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos skyriaus organizacinė veikla Pupiškyje prasidėjo 1929 metų spalio 29 dieną, kai šio kaimo gyventojų prašymą gavo draugijos Centro valdyba:

Lietuvių Švento Kazimiero Draugijai Vilniuje.

Įeinamas

1929 m. X m. 29 d.

Prašymas

№ 483

Mes žemiau pasirašę gyventojai Pupiškių sodžiaus norime būti Lietuvių Švento Kazimiero Draugijos nariais ir prašome mūsų sodžiuje įsteigti Lietuvių Švento Kazimiero Draugijos skyrių.

Pirmasis susirinkimas gali būti ūkininko Juozo Šilabritos namuose.

Per pirmąjį susirinkimą tvarkos prižiūrės ūkininkas Jonas Vasiliauskas.-

Parašai:

Jan Bujnowski

Jan Wasilewski

(Makarskas Jonas) +++

Józef Szylobryt +++

+++Tamošius Buinauskas

Povilas Zinevičius

Juzefa Bujonovska +++

Liudvika Makarskaitė

+++Ona Šilabritaitė

+++Liudvika Vasiliauskienė

Marjanna Wasilewska

+++Katrė Šilabritienė

Bolesław Szylobryt

Stanisław Szylobryt

Adela Zieniewiczówna

Stanislawa Zieniewiczówna

Adresas po kurio vardu bus raštai siunčiami:

p. Józef Szylobryt wieś Pupiszki, gm. Dziewieniska, pow. Oszmiena⁵³

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos skyrius Pupiškiuose veiklą pradėjo, matyt, dar iki 1929 metų pabaigos (laikotarpis nuo spalio iki gruodžio pabaigos imtinai), t. y. netrukus po to, kai Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba 1929 metų spalio 29 dieną gavo Pupiškių gyventojų prašymą čia įkurti skyrių.

Vis dėlto, matyt, praėjus kuriam laikui, Pupiškių skyrius dėl vienokių ar kitokių priežasčių nustojo egzistuoti. Pupiškių kaimo gyventojai savo iniciatyva ėmėsi skyriaus atkūrimo darbų ir kreipėsi į Ašmenos apskrities seniūną, prašydami leisti kaime įsteigti Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos skyrių. Netrukus po to jie patyrė Lenkijos administracinės valdžios policijos gąsdinimus ir apie tai informavo Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybą^{XXI}:

⁵³ LMA VB RS, f. 175, b. 525, l. 9.

Įeinamas

1930 m. II m. 19 d.

№ 72

Kai mes, Pupiškių kaimo gyventojai pateikėm ponui seniūnui prašymą leisti mūsų kaime įsteigti Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos skyrių, apie tai sužinojo p. Dieveniškių nuovados komendantas. 1930 metų sausio 18 dieną anksti, 6–7 val. su dviem policininkais atvyko į Pupiškių kaimą ir įėjęs į Juozapo Šilobrito namus pakeltu tonu pradėjo šitaip gąsdinti:

Turiu šautuvą. Kas prisirašė į Šv. Kazimiero draugiją. Norit būti tąsomi kaip Stanislovas Gaidys iš Rimašių. Kai atsakė, kad jeigu kiti kaimai turi skyrius, tai ir mūsų skyrius pateikė prašymą. Į tai p. komendantas atsakė Kotrynai Šilobritienei: ką ir tau senai reikia kokių vaidinimų – kino. Žiūrėk, kad duonos turėtum, nes gali ir karvę prarasti. O kai Kotrynos Šilobritienės dukra Ona atsakė, kad už tai negali būti baudžiama, p. komendantas pagąsdino ją įkalinsiąs, nes yra per protinga.

Po to tuo pačiu tikslu nuėjo pas Tomą Buinauską ir Juozapą Vasiliauską. Kai tai baigė, įsakė Jonui Vasiliauskui ir Juozapui Šilobritui 1930 metų sausio 19 dieną 8 val. ateiti į nuovadą. Ir surašė protokolą. Jų giminės bijojo, kad paims ir įkalins, o kas pasirašė, kasdien laukė piniginės baudos arba įkalinimo. Šiuos p. komendanto išsakytus žodžius patvirtiname savo parašais.

Už neraštingas Kotryną Šilobritienę ir dukrą Oną, joms asmeniškai prašant pasirašė Martynas Buinauskas

Jonas Vasiliauskas

Juozapas Šilobritas neraštingas +++

Tomas Buinauskas +++

Juozapa Buinauskienė, Stasys Šimelis +++

Anelė Šimelienė +++⁵⁴

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba nedelsdama ėmėsi priemonių skyriui atkurti – 1930 metų sausio 21 dieną į Pupiškių kaimą atvyko vienas iš Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos instruktorių – A. Butrimas. Tą pačią dieną jis Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybai parašė ataskaitą apie savo veiklą Pupiškių kaime:

Pupiškės 1930-I-21 d.

Be eidamas nežinojau kur ir apsisolti, nes pas tuos žmones, kur pirmą nakvojau komendantas juos prigąsdino ir manęs jie bijojosi. Nuėjau į tą namą kurs buvo paskyrtas ir liepiau sušaukti žmones, tai parodysiu kiną ir dykai. Žmonės susirinko ir policijantas pribuvo. Kaip kam, tai jau kinkos drebėjo. Laikiau paskaitą apie gyvenimą Šv. Kazimiero ir Draugijos tikslą. Taip pabriežiau apie Draugiją, kad net policininkas ausimi kreipė. Baigė paskaitą liepiau išrinkti valdybą. Ir išrinko iš 5 asmenų. Pirmininku senas žmogus apie 57 m. Tamošius Buinauskas. Kuomet išrinkome valdybą policininkas pareikalavo zezvolenios del steigiamųjų susirinkimų. Aš jam parodžiau kvitą kad prašymas nusiųstas Starostijai, ir jeigu Starostija nenorėtų tai galėjo duoti atsakymą. Čia su juo turejau pasikivirčiti. Jis pradėjo gązdinti protokulais ir mano valdyba didžiausiame „stroke“. Liepiau jam surašyti protokolą ant

⁵⁴ Ibid., l. 8, 8 v.

manęs žmonių nekišti, aš viską imu atsakomybę. Tai pasakęs pradėjau rodyti kiną gyvenimą Kristaus ir Max Linder.

Po kino nuejo į kitą namą šokti, policininkas namo, o aš vakarienės valgyti pas naują pirmininką. Po vakarienės nuejau pas jaunimą, ten dainų pamokinau ir žaislų.

Jaunimas malonus, žinoma nepalavintas, mažai lietuviškai moka dainuoti, bet kalbėti tai visi kalba Lietuviškai.

Su jaunimu prabuvau iki 3 val. nakčia. Sugalvojau nuvykti Starostijon ir pasiklausti del steigiamųjų susirinkimų. Nes telefonuoti tai sunku susikalbėti o policija vėl atėjus per steigiamąjį susirinkimą gaudins žmones ir tuo gali žmonės suvis atsisakyti.

Pasisamdęs arklį ir nemiegojęs nuvykome Starostijon. Mane pažino ir pasiklausė su koku reikalu, pasakiau del steigiamųjų skyrių, atsakė, kad dykai atkeliavau, nes jeigu neduotas atsakymas tai reiškia sutinkame, o antra, sako, policijai pranešta. Tai mat kur taisybė. Policijai pranešta o ji neleidžia, nes ant rankų neturiu leidimo. Liepė važiuoti, o jie dar užtelefonuos policijai.

Atsakiau, kad noriu gauti ant rankų zezvolenia. Liepė palaukti pusė 4 val. Iš išgavęs leidimą 4 val. popiet grįžiuome namo. Atvažiavau į Rymašius 10 valanda, nes toli nuo Ašmenos.

A. Butrimas

Pupiškų žmonės vienos rušies, vaikus leidžia lenkiškon mokyklon. Laikraščių nei vieno negauna.⁵⁵

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Pupiškių skyriaus antrasis steigiamasis susirinkimas draugijos instruktoriaus iniciatyva įvyko 1930 metų sausio 21 dieną. Steigiamojo susirinkimo protokole^{XXII} (jį draugijos Centro valdyba gavo 1930 metų vasario 19 dieną) rašoma:

Steigiamojo susirinkimo Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos jaunimui auklėti ir globoti
PROTOKOLAS

Sodžius Pupiškes gmina Dzeveniškių apskritis Ašmenos 1930 metais sausio mėnesio 21 dieną.

Dalyvauja jame draugijos nariai sulyg čia pridedamo sąrašo.

DIENOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas, tos dienos susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus rinkimas, pastabos dėl draugijos tikslo ir uždavinio.

2. Skaitomi draugijos įstatai ir jie paaiškinami.

3. Skyriaus valdybos ir revizijos komisijos rinkimas.

4. Laisvi sumanymai.

1. Susirinkimą atidaro p. Jonas Vasiliauskas sveikindamas susirinkusius ir pažymėdamas kaip daug turės reikšmės vietos visuomenei naujai atidaromas skyrius, siekdamas draugijos įstatuose pažymėtų tikslų.

2. Draugijos įstatus perskaitė, teikdamas paaiškinimų p. Adomas Butrimas.

⁵⁵ Ibid., l. 5 v., l. 5.

3. Per rinkimus balsų dauguma pateko į skyriaus valdybą šie:

1. Pirmininku p. Tamošius Buinauskas
2. Išdininku p. Jonas Buinauskas
3. Sekretorium p. Jonas Makarskas
4. Valdybos nariu p. Mikalina Zenevičienė
5. „„„, p. Jadwiga Makarskiutė

Į Revizijos Komisiją liko išrinkti:

1. p.
2. p.
3. p.
4. Laisvi sumanymai.

Susirinkimo Pirmininkas Jonas Vasilewskas
Sekretorius Martynas Buinauskas⁵⁶

Po to, kai Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba gavo kelis Pupiškių skyriaus dvikalbio steigiamojo susirinkimo protokolo egzempliorius, kitą dieną Ašmenos apskrities seniūnui buvo išsiųstas informacinis laiškas^{xxiii}:

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugija
jaunimui auklėti ir globoti
Vilnius, Lubelska g. 3., b. 3
1930 metų vasario 19 d.
№ 124

Ašmenos apskrities seniūnijai

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti centro valdyba prideda prie šio [rašto] 1930 metų sausio 21 dienos savo draugijos skyriaus [esančio] Pupiškiuose, Dieveniškų valsčiuje steigiamojo susirinkimo protokolą ir prašo seniūniją užregistuoti aukščiau paminėtą skyrių.

Pirmininkas kun. A. Viskantas

Už sekretorių I. Budzeika⁵⁷

1930 metų spalio 31 dieną Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybos pirmininkas kunigas A. Viskantas ir sekretorius A. Juknevičius Pupiškių skyriaus pirmininkui išsiuntė anketą^{xxiv}, kurioje prašė pateikti informaciją apie 1930 metų skyriaus veiklą. Nors prašoma informuoti apie 1930 metų veiklą, toliau anketoje nurodyti 1932 metai.*

Anketoje buvo pateikti šie duomenys:

Pupiškių kaimo, priklausančio Kaltinėnų valsčiui, Švenčionių apskrīčiai, skyriaus valdybą sudaro pirmininkas Tomas Bujanauskas. Vicepirmininko, išdininko, sekretoriaus, nario be

⁵⁶ Ibid., l. 7 v.

⁵⁷ Ibid., l. 6.

* Matyt, klaida [G. E.].

ypatingų pareigų, valdybos narių pavaduotojų ir revizijos komisijos narių asmens duomenys nenurodyti. Draugijos narių skaičius taip pat nepateiktas.⁵⁸

Toliau anketoje Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba informuojama, kad:

1930 metais skyriaus valdybos posėdžių, visuotinių skyriaus narių susirinkimų, paskaitų, nemokamų arba mokamų vakarėlių su vaidinimais nebuvo. Taip pat negauta jokių pajamų iš nario mokesčio, vakarėlių, aukų. Nebūta ir išlaidų. Skyriaus įkūrimo data nenurodoma.

Pupiškių skyrius iš Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos buvo gavęs knygas. Knygų skaičius nenurodytas, duomenų kokiais viršeliais jos buvo įrištos – nepateikta. Nepateikta duomenų ar skyriaus nariai, taip pat jam nepriklausantys asmenys skaitė knygas ir kiek iš viso perskaitė.

Pažymėta, kad papildomai knygų Puškonių skyrius iš Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro Valdybos nebuvo gavęs. Jokio laikraščio nebuvo prenumeruojama.

Pupiškių skyrius neturėjo radijo, salės savo susirinkimams ir skaityklai, jo valdyba neturėjo protokolų, kasos, narių, gaunamųjų ir išsiunčiamųjų raštų knygų, antspaudo, Šv. Kazimiero bažnytinės vėliavos, tačiau knygyno knygą turėjo. Į anketos klausimus: ar keli Skyriai susidėję yra įsigiję Šv. Kazimiero bažnytinę vėliavą, gal apylinkės Skyriai mano susidėję įsigyti orkestrą, ar pats Puškonių skyrius nedarė pastangų įgyti Šv. Kazimiero draugijai nekilnojamąjį turtą (žemės sklypus, namus) atsakyta neigiamai.⁵⁹

Anketos pabaigoje pažymima, kad:

Pupiškių skyrius turėjo palankumo ir pagalbos iš draugijos, plėtotis trukdė pačių kaimiečių apsileidimas. Pupiškių skyrius globojo 8 jaunuolius – tris vaikus ir penkias merginas. Dar sužinome, kad visi Pupiškių skyriaus nariai neužsimokėjo nario mokesčio, visi moka lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti moka ne visi. Skyriaus valdyba Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybai neišreiškė jokio pageidavimo, į klausimą ar pastatytas paminklas Vytautui Didžiajam atsakyta neigiamai. Pati anketa nepasirašyta.⁶⁰

Lentelė 1. Tuometinių Skyriaus narių amžiaus grupės⁶¹

Eilė	Vardas ir pavardė	Amžius	Kiek šio amžiaus žmonių
1	Juozas Bujanauskas	16	2
2	Adelė Zanevičiūtė	16	
3	Anelė Butrimaitė	17	1
4	Stasys Šilabritas	18	1
5	Stasė Zenevičiūtė	19	1
6	Juzė Bujanauskaitė	20	1

⁵⁸ Ibid., l. 2.

⁵⁹ Ibid., l. 2 v.

⁶⁰ Ibid., l. 2 v.

⁶¹ Lentelė parengta pagal anketos, saugomos LMA VB RS, f. 175, b. 525, l. 3 l. 3 v., duomenis.

7	Boleslovas Šiabritis	22	1
8	Marytė Vasiliauskaitė	23	1
9	Liudvė Vasiliauskienė	25	1
10	Juozas Šilabritis	26	1
11	Liudvika Makarskaitė	29	1
12	Ona Šilabraitė	30	2
13	Jonas Makauskas	30	
14	Jonas Vasiliauskas	33	1
15	Jonas Bujanauskas	42	1
16	Povilas Zinevičius	43 amžina.	1
17	Mikalina Zenevičienė	46	1
18	Katrė Šilabritienė	60	2
19	Katrė Bujanauskienė	60	
20	Tamošius Bujanauskas	64	1

Stasė Zenevičiūtė įstojo į Lietuvos Šv. Kazimiero draugiją mirus Povilui Zinevičiui. Tokią išvadą galima daryti remiantis tuo, kad anketoje, narių sąraše Nr. 5 išbraukta „Povilas Zinevičius 43“, prirašyta „amžina.“, eilutėje „Gyvenamoji vieta“ – „numiręs“, o anketos sąraše, po Nr. 15 įrašyta: „5. Stasė Zenevičiūtė 19“. Boleslovas Šilobritis buvo pašauktas į Lenkijos Respublikos kariuomenę. Ona Šilabraitė ištekėjo. Ar jos vyras buvo iš Pupiškio ar iš kito kaimo, duomenų nėra.

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos vienas instruktorių – A. Butrimas 1933 metų vasario 9 dieną atvyko į Pupiškių kaimą. Tą pačią dieną jis Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybai parašė ataskaitą (ją draugijos Centro valdyba gavo 1933 metų vasario 13 dieną) apie savo veiklą Pupiškių kaime:

Įeinamas
1933 m. II m. 13 d.
№ 263

Lietuvių Šv. Kazimiero D-jos skyrių Pupiškių
Dzeveniškių valšč. susirinkimo ir vizitacijos

Protokolas

1933 m. vasario mėn. 9 dieną aplankiau šį skyrių. Susirinkimas įvyko 7 val. vakare dalyvaujant 10 asmenų. Papasakojau apie kinų gyvenimą paskaičiau „Tamošių Bekepurį“ ir šiaip juokų, o su keturiomis mergomis pamokinau dainų.

Paskui atėjo keturi nenariai, kurie nenorėjo nei užsirašyti nei įeiti. Išvengdamas protokolo, išėjau iš susirinkimo. Parėjęs to namo šeimininkas iš Dzeveniškių pradėjo barti pačią, kam leido susirinkti, nes girdi tuoj policija ir rašys protokolas.

Ant rytojaus girdėjau, kad nori kai kurie išsirašyti.

Pirmininkas Tamošius Bujanauskas senas jau ir nemoka rašyti. Pirm pas jį galima buvo liuosiau ir susirinkinėti, o dabar jo sūnus šaltisium, tai vengia. Nors treti metai kaip skyrius yra, bet laikosi kaimas kaip prieš šimtą metų. Knygos duotos ir jau trys metai nieks ir nepa-

žiūrėjo. Antspaudos ir vedamųjų knygų nėra. Šis skyrių atgauti jei dažniau aplankyti su kinu, nes jau du kart buvau be kino, tai ir maža nauda ir dar šie nariai išsirašys.

A. Butrimas⁶²

Vidi NR. Nėra Aušros, antspaudo ir raštinės knygų.*

Pupiškių kaimo gyventojai, siekdami atnaujinti anksčiau buvusio skyriaus veiklą, 1940 metų gegužės 13 dieną parašė prašymą Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybai:

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos C. Valdybai Vilniuje
Pupiškės k., Kaltanėnų valsč. gyventojų
Prašymas.

Nuolankiai prašome įsteigti mūsų kaime savo skyrių.
Pupiškė, 1940 m. gegužės mėn. 13 d.

E. Jakubėnas Už beraštes A. Varnienę ir P. Jakūbienienę pasirašė T. Jakubiniene
A. Varnas
A. Papinigis
J. Varnas
B. Jakubėnas
J. Jakubėnas
A. Jakubėnas
A. Klimas
I. (J?) Varnas
V. Blažiūnas
K. Jakubėnas
J. Varnitė.⁶³

Turint omenyje vėlesnes politines perversijas, vargu ar Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba galėjo patenkinti šį prašymą. Net keliant prielaidą, kad Pupiškių kaimo gyventojų prašymas buvo patenkintas ir skyrius įkurtas, jis egzistavo trumpai – iki 1940 metų birželio 15 dieną SSRS įvykdytos Lietuvos Respublikos okupacijos arba vėliausiai iki vadinamojo Liaudies seimo rinkimų, vykusių tų pačių metų liepos 14 dieną.

⁶² Ibid., l. 4.

* Kunigo Nikodemo Raštučio prierasas [G. E.].

⁶³ Ibid., l. 1.

PUŠKONYS

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos skyriaus organizacinė veikla Puškonyse prasidėjo 1929 metų rugsėjo 7 dieną, kai šio kaimo gyventojų prašymą gavo draugijos Centro valdyba:

Lietuvių Švento Kazimiero Draugijos Centro Valdybai.

Įeinamas

1929 m. IX m. 7 d.

№ 425

Puškonių kaimo

Dzeveniškių valščiaus

Ašmenos apskrities

Prašymas.

Mes žemiau pasirašę gyventojai šio kaimo, prašome priimti mus virš minėtos Draugijos narių skaičių ir atidaryti mūsų kaime skyrių su skaitykla.

Steigiamasis skyrius susirinkimas bus ūkininko Prano Butrimavičiaus name. Už tvarką Steigiamojo susirinkimo ima atsakomybę Stasys Butrimavičius.

Parašai. Jerzy Butrymowicz

Stanisława Butrymawiczius

Józef Stanczyk

Stanisławas Stanczykas

Feliks Wasilewski

Kazimierz Stańczyk

Bronysław Widejko

Иванъ Видейко

Czerniawski Władysław

Butrymowicz Jan

Stanczyk Feliks

Tamoszež Videjko

Bronysław Widejk

Feliks Widiko

Emilja Widykówna

Michalina Widykówna

Michalina Butrymowiczówna

Franciszek Butrymowicz

Елена Бутрымович⁶⁴

⁶⁴ LMA VB RS, f. 175, b. 524, l. 12.

Tą pačią dieną Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba Ašmenos apskrities seniūnui išsiuntė informacinį laišką^{xxv}. Jame rašoma:

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugija
jaunimui auklėti ir globoti
Vilnius, Liublino g. 3 b. 3
1929 m. rugsėjo 7 d.
№ 695

Ašmenos apskrities Seniūnui
Ašmena

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti centro valdyba remdamasi savo statuto §16, patvirtinto remiantis 1919 metų rugsėjo 25 dienos Rytų Žemių Generalinio Komisarą apie draugijas ir sąjungas 12 paragrafu, 1927 metų vasario 10 dienos Vidaus reikalų ministerijos sprendimu Nr. IV-AA-635/27, ir Vilniaus Vaivados įtraukto į draugijų ir sąjungų registrą, suteikiant draugijai Nr.616 ir pavadinimą – Lietuvos Šv. Kazimiero draugija jaunimui auklėti ir globoti, turi garbės pranešti ponui Seniūnui, kad Puškonių kaime, Dieveniškių valsčiuje įsteigia savo draugijos skyrių. 1929 metų rugsėjo 22 dieną įvyks draugijos narių steigiamasis susirinkimas. Jame bus svarstomi šie klausimai:

1. Susirinkimo atidarymas, prezidiumo rinkimas, išdėstymas draugijos skyriaus tikslų ir uždavinių.

2. Draugijos statuto skaitymas ir aiškinimas.

3. Draugijos skyriaus valdybos ir revizijos komisijos rinkimas.

4. Laisvi pasiūlymai

Susirinkimas įvyks pono Pranciškaus Butrimavičiaus namuose, esančiuose Puškonių kaime, Dieveniškių valsčiuje.

Atsakingas už tvarką ir laikymąsi galiojančių teisinių nuostatų bus Stanislovas Butrimavičius, gyvenantis Puškonių kaime, Dieveniškių valsčiuje.

Centrinė valdyba turi garbės prašyti poną Seniūną maloningai suteikti leidimą, atsižvelgiant į išleistą potvarkį vietinei policijai.

Už pirmininką kun. N. Raštutis
Už sekretorių I. Budzeika⁶⁵

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba 1929 metų rugsėjo 7 dieną Puškonių kaimo gyventojams, skyriaus nariams steigėjams išsiuntė liudijimą^{xxvi}:

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugija
jaunimui auklėti ir globoti
Vilnius, Liublino g. 3 b. 3
1929 m. rugsėjo 7 d.
№ 488

Liudijimas

Šiuo liudijama, kad žemiau išvardinti asmenys yra Lietuvos Šv. Kazimiero Draugijos jaunimui auklėti ir globoti nariai:

⁶⁵ Ibid., l.11.

1) Jerzy Butrymowicz,	Jurgis Butrimavičius
2) Stanisław Butrymowicz,	Stanislovas Butrimavičius
3) Józef Stanczyk,	Juozapas Stancikas
4) Stanisław Stańczyk,	Stanislovas Stancikas
5) Feliks Wasilewski,	Feliksas Vasiliauskas
6) Kazimierz Stańczyk,	Kazimieras Stancikas
7) Bronisław Butrymowicz,	Bronislovas Butrimavičius
8) Stanisław Widejko,	Stanislovas Videikis
9) Jan Widejko,	Jonas Videikis
10) Władysław Czerniawski,	Vladislovas Černiauskas
11) Jan Butrymowicz,	Jonas Butrimavičius
12) Feliks Stańczyk,	Feliksas Stancikas
13) Tomasz Widejko,	Tomas Videikis
14) Bronisław Widejko,	Bronislovas Videikis
15) Feliks Widejko,	Feliksas Videikis
16) Emilja Widejkówna,	Emilija Videikytė
17) Michalina Widejkówna,	Michalina Videikytė
18) Michalina Butrymowiczówna,	Michalina Butrimavičiūtė
19) Franciszek Butrymowicz,	Pranciškus Butrimavičius
20) Helena Butrymowiczówna,	Elena Butrimavičiūtė

Visi jie yra iš Puškonių kaimo, esančio Dieveniškų valsčiuje, Ašmenos apskrityje.

Už Pirmininką kun. N. Raštutis
Už Sekretorių I. Budzeika

Antspaudas apvalus: *Litewskie Towarzystwo* wychowania młodzieży
Centre: Sw. Kazimierza w Wilnie⁶⁶

Be liudijimo, Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba už tvarkos palaikymą skyriaus organizavimo metu atsakingam asmeniui Stanislovui Butrimavičiui išsiuntė tokio turinio raštą:

Lietuvių Šv. Kazimiero
Draugija
jaunimui auklėti ir globoti
Vilnius, Liubelska g. 3 b. 3
1929 m. rugsėjo men. 7 d.
№ 704

Ponui Stanislovui Butrimavičiui Puškonyse.

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos Centro Valdyba šiuo siunčia Tamistos žiniai nuorašą rašto, rašyto Skyriaus atidarymo reikalu Ašmenos Storastijai ir prašo tuojaus po rinkimų

⁶⁶ Ibid., l. 7.

pranešti Valdybos narių ir šeim prisirašiusių narių vardus (pilnu žodžiu), pavardės ir adresus. Be to pažymi, kad Draugijos nariai gali būti tik pilnamečiai.

Steigiamasis susirinkimas turi įvykti paskirtu metu ir paskirtoje vietoje. Protokolų blankus prašome išpildyti, pasirašyti ir du egzempliorius prisiųsti Centran.

Už Pirmininką kun. N. Raštutis
Už Sekretorius I. Budzeika⁶⁷

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos Puškonių skyriaus steigiamasis susirinkimas įvyko 1929 metų rugsėjo 22 dieną. Steigiamojo susirinkimo protokole^{xxvii} (jį draugijos Centro valdyba gavo 1929 metų rugsėjo 25 dieną) rašoma:

Steigiamojo susirinkimo Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos jaunimui auklėti ir globoti
PROTOKOLAS

Sodžius Poškonių gmina Dziwianiškis apskritis Ašmena 1929 metais rugsėjo mėnesio 22 dieną.

Dalyvauja jame draugijos nariai sulyg čia pridedamo sąrašo.

DIENOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas, tos dienos susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus rinkimas, pastabos dėl draugijos tikslo ir uždavinio.
2. Skaitomi draugijos įstatai ir jie paaiškinami.
3. Skyriaus valdybos ir revizijos komisijos rinkimas.
4. Laisvi sumanymai.

1. Susirinkimą atidaro p. Motiejus Kraužlys sveikindamas susirinkusius ir pažymėdamas kaip daug turės reikšmės vietas visuomenei naujai atidaromas skyrius, siekdamas draugijos įstatuose pažymėtų tikslų.

2. Draugijos įstatus perskaitė, teikdamas paaiškinimų p. Motiejus Kraužlys
3. Per rinkimus balsų dauguma pateko į skyriaus valdybą šie:

1. Pirmininku p. Stasys Butrimavičius
2. Išdininku p. Stasys Videika
3. Sekretorium p. Pranas Butrimavičius
4. Valdybos nariu p. Jonas Wideika
5. „„„, p. Emilija Videikiūtė

Į Revizijos Komisiją liko išrinkti:

1. p. Juozas Stančikas
2. p. Adomas Stančikas
3. p. Motiejus Tamulaitis

4. Laisvi sumanymai.

Susirinkimo Pirmininkas F. Butrymawicz
Sekretorius S. Butrymawiczus⁶⁸

⁶⁷ Ibid., l. 5.

⁶⁸ Ibid., l. 10 v.

Po to, kai Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba gavo kelis Puškonių skyriaus dvikalbio steigiamojo susirinkimo protokolo egzempliorius, kitą dieną Ašmenos apskrities seniūnui buvo išsiųstas informacinis laiškas^{xxviii}:

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugija
jaunimui auklėti ir globoti
Vilnius, Lubelska g. 3., b. 3
1929 metų rugsėjo 27 d.
№ 724

Ašmenos apskrities seniūnijai

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti centro valdyba prideda prie šio [rašto] 1929 metų rugsėjo 22 dienos savo draugijos skyriaus, [esančio] Puškonyse, Dieveniškųjų valsčiuje steigiamojo susirinkimo protokolą ir prašo seniūniją užregistuoti aukščiau paminėtą skyrių.

Pirmininkas kun. A. Viskantas

Už sekretorių I. Budzeika⁶⁹

Vienas draugijos vizitatorių – A. Baliulis Centro valdybai 1929 metų spalio 17 dieną išsiuntė tokio turinio skyriaus lankymo protokolą:

Paškonys, 1929 m. spalio 17 d.
Lietuvių Švento Kazimiero Paškonių skyriaus
Dzeveniškųjų valščiaus, Ašmenos apskričio susi-
-rinkimo ir vizitacijos
Protokolas Nr. 2

Remiantis išduotu Ašmenos Storastijos leidimu sk. dienyn. V 295/w 1929 m. spalio mėnesio 14 dieną lankiau Paškonių skyrių.

Laikiau paskaitą: Alkoholio kenksmingumas, toliau sekė nejudamo kino paveikslėlių tokios serijos: iš Šventosios istorijos, girtuoklystės vaisiai ir apie žvėris. Susirinkimas buvo ūkininko Prano Butrimavičiaus namuose. Žmonių buvo apie 150. Knygų skyrius gavo 124. Narių skyrius turi 21. Skyriaus pirmininkas ūkininkas Stasys Butrimavičius – tinkamas ir susipratęs. Jaunimas – daugiau mergaitės padainavo gana įvairių liaudies dainelių ir pamokinau naujų dainelių, kuriomis buvo be galo patenkintos ir noriai išmoko prašydamos dar daugiau pamokinti. Laikraščių jokių negauna skyrius, kurių su nekantrumu laukia. Knygų daugumą tą pat vakarą paskolino skaityti kaip tik pervežiau, ir yra begalo visi patenkinti knygomis. Skyrius nebeturi kanceliarijos knygų, antspaudos, spintos knygoms ir laikraščiams laikyti. Taipogi yra reikalas tankiau siuntinėti instruktoriai su paskaitomis ir kinu, ko žmonės labai prašo, kad jų neužmiršti ir toliau nes tuo labai patenkinti ir įdomaujasi.

A. Baliulis⁷⁰

⁶⁹ Ibid., l. 9.

⁷⁰ Ibid., l. 8.

1929 metų lapkričio 21 dieną Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybos pirmininkas kunigas A. Viskantas ir sekretorių pavaduojantis I. Budzeika Puškonių skyriaus pirmininkui išsiuntė anketą^{xxix}, kurioje prašė pateikti informaciją apie 1929 metų skyriaus veiklą. Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba atsakymą gavo 1929 metų gruodžio 14 dieną. Nors prašoma informuoti apie 1929 metų veiklą, toliau anketoje nurodyti 1932 metai.*

Anketoje buvo pateikti šie duomenys:

Puškonių skyriaus valdybą sudaro pirmininkas Stanisławas Butrymawiczius, vice-pirmininkas Bronisławas Videjka, išdininkas Stasys Wideika, sekretorius Pranas Butrymavičius, narys be ypatingų pareigų – Juzas Stančyka. Valdybos nariai pavaduotojai: Janas Videjka, Emilija Videjkiutė. Revizijos Komisijos nariai: Jozas Stančykas, Adomas Stančykas, Matijus Tamalajcis.

1929 metais į Draugijos Rimašių skyrių įstojo 40 narių, neišstojo nei vienas, pastovių narių 40, 10 jų – nepilnamečiai.⁷¹

Toliau anketoje Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba informuojama, kad:

skyrius Puškonyse buvo įkurtas 1929 m. rugsėjo 22 d. 1929 metais skyriaus valdybos posėdžių, paskaitų, nemokamų arba mokamų vakarėlių su vaidinimais nebuvo. Taip pat negauta jokių pajamų iš nario mokesčio, vakarėlių, aukų. Nebūta ir išlaidų. Visuotinių skyriaus narių susirinkimų buvo 3.

Puškonių skyrius 1929 metų spalio 17 dieną iš instruktoriaus buvo gavęs 124 knygas. 2 knygos buvo įrištos kietais viršeliais, 122 tokių viršelių neturėjo. 22 skyriaus nariai perskaitė 57 knygas. Skyriui nepriklausantys 5 asmenys perskaitė 8.

Pažymėta, kad papildomai knygų Puškonių skyrius iš Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybos nebuvo gavęs. Jokio laikraščio nebuvo prenumeruojama.

Puškonių skyrius neturėjo radijo, salės savo susirinkimams ir skaityklai, jo valdyba neturėjo protokolų, kasos, narių, gaunamųjų ir išsiunčiamųjų raštų, knygyno knygų, antspaudo, Šv. Kazimiero bažnytinės vėliavos. Į anketos klausimus: ar keli Skyriai susidėję yra įsigiję Šv. Kazimiero bažnytinę vėliavą, gal apylinkės Skyriai mano susidėję įsigyti orkestrą, ar pats Puškonių skyrius nedarė pastangų įgyti Šv. Kazimiero draugijai nekilnojamąjį turtą (žemės sklypus, namus) atsakyta neigiamai.⁷²

Dar Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba informuoja, kad:

Puškonių skyrius turėjo palankumo ir pagalbos iš p. Motiejaus Kraužlio, plėtotis niekas netrukdytų. Puškonių skyrius globojo 20 jaunuolių – vienuolika vaikinių ir devynias merginas. Dar sužinome, kad visi Puškonių skyriaus nariai neužsimokėjo nario mokesčio, visi moka

* Matyt, klaida [G. E.].

⁷¹ Ibid., l. 1.

⁷² Ibid., l. 1 v.

lietuviškai kalbėti, skaityti moka lietuviškai ir lenkiškai 18, lenkiškai 22, o rašyti lenkiškai – 28, lenkiškai ir lietuviškai – 8 nariai. Baigdama anketą – atskaitą skyriaus valdyba Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdybai išreiškė pageidavimus, kad dažniau atvažiuotų su kinu ir paskaitomis. Pasirašo skyriaus pirmininkas Stanislovas Butrimavičius, sekretorius Pranas Butrimavičius.⁷³

*Lentelė 2. Tuometinių Skyriaus narių amžiaus grupės**

Eilė	Vardas ir pavardė	Amžius	Kiek šio amžiaus žmonių
1	Kazimierius Stančikas	16	1
2	Prancis Vasileuskas	18	1
3	Macis Butrymavicus	19	3
4	Juzas Stancika	19	
5	Eliena Butrymawicute	19	
6	Feliksa Stančika	20	4
7	Mikalina Videjkiutie	20	
8	II Mikalina Butrymawicute	20	
9	Eliena Videjkiute	20	
10	Feliksas Vasileuskas	21	2
11	Marystie Videjkiutie	21	
12	Paulina Butrymawicute	22	2
13	Karalina Stancika	22	
14	Jonas Butrymowičus	23	4
15	Stancikas Stasis	23	
16	Marystie Videjkiutie	23	
17	Mikalina Butrymavičiotie	23	
18	Stasis Videjka	25	1
19	Bronas Videjka	29	1
20	Bronislawas Butrymavičys	31	2
21	Liudvika Tamialajcis	31	
22	Jonas Stančika	32	2
23	Macis Videjka	32	
24	Jozas Čarniauskas	37	1

* Lentelė parengta pagal anketos, saugomos LMA VB RS, f. 175, b. 524, l. 2, l. 2 v., duomenis. Pažymėtina, kad tik 30 asmenų buvo Puškonių kaimo gyventojai. Steponas Vasiliauskas, Pranas Žibartas, Adomas Žibartas, Edvardas Žibartas, Stasis Biaiaga, Kazys Vasiliauskas, Bronislovas Mickevičius, Juozapas Videjka, Jonas Januškevičius ir Tomas Žibartas buvo šalia Puškonių esančio Siaurimų (originaliame dokumente – Siourimu) kaimo gyventojai [G. E.].

⁷³ Ibid., l. 2.

25	Motiejuz Vasilieuskas	38	1
26	Macis Tamialajcis	39	1
27	Ramonas Tolušus (?)	40	1
28	Prancis Butrymavicius	42	1
29	Martinas Videjka	50	1
30	Tamošius Videjka	65	1
31	Vasilieuskas Stiaponas	23	2
32	Pranas Žibarta	23	
33	Adomas Žibarta	25	2
34	Advarta Žibarta	25	
35	Stasis Biajga	27	1
36	Vasileuskas Kazis	28	1
37	Bronislavas Mickiewiczus	30	1
38	Jozupas Videjka	32	1
39	Jonas Januškevičius	40	2
40	Tamošus Žibarta	40	

Nors 1929 metais Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos skyrius Puškonyse veikė, bet panašu, kad jau 1930 metais jis dėl išorinių arba vidinių priežasčių buvo nunykęs. Skyrių iš naujo organizuoti ėmėsi tas pats už tvarkos palaikymą atsakingas asmuo – Stanislovas Butrimavičius. 1930 metais sausio 25 dieną buvo sušauktas steigiamasis susirinkimas. Protokole^{xxx} (jį draugijos Centro valdyba gavo 1930 metų vasario 19 dieną) rašoma:

Įeinamas

1930 m. II m. 19 d.

№ 82

Steigiamojo susirinkimo Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos jaunimui auklėti ir globoti

PROTOKOLAS

Sodžius Poškonių gmina Dziwianiškių apskritis Ošmianos 1930 metais sausio mėnesio 25 dieną.

Dalyvauja jame draugijos nariai sulyg čia pridedamo sąrašo.

DIENOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas, tos dienos susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus rinkimas, pastabos dėl draugijos tikslo ir uždavinio.
2. Skaitomi draugijos įstatai ir jie paaiškinami.
3. Skyriaus valdybos ir revizijos komisijos rinkimas.
4. Laisvi sumanymai.

1. Susirinkimą atidaro p. Stanisławas Butrymowicius sveikindamas susirinkusius ir pažymėdamas kaip daug turės reikšmės vietas visuomenei naujai atidaromas skyrius, siekdamas draugijos įstatuose pažymėtų tikslų.

2. Draugijos įstatus perskaitė, teikdamas paaiškinimų p. Adomas Butrimas.

3. Per rinkimus balsų dauguma pateko į skyriaus valdybą šie:

1. Pirmininku p. Stanisławas Butrymawicius
2. Išdininku p. Stanisławas Widejka
3. Sekretorium p. Franciszkas Butrymawičius
4. Valdybos nariu p. Jonas Widejka
5. „„„, p. Emilia Videjkiutie

Į Revizijos Komisiją liko išrinkti:

1. p. Juzupas Stancikas
2. p. Adomas Stancikas
3. p. Macis Tomiaľajtis

4. Laisvi sumanymai.

Susirinkimo Pirmininkas Stanisławas Butrymawičius
Sekretorius Franciřkas Butrymawičius⁷⁴

Po to, kai Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Centro valdyba gavo Puškonių skyriaus dvikalbio steigiamojo susirinkimo protokolo egzempliorių, Ašmenos apskrities seniūnui nedelsiant buvo išsiųstas informacinis laiškas^{xxxI}:

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugija
jaunimui auklėti ir globoti
Vilnius, Lubelska g. 3., b. 3
1930 metų vasario 19 d.
№ 127

Ašmenos apskrities seniūnijai

Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti centro valdyba prideda prie šio [rašto] 1930 metų sausio 25 dienos savo draugijos skyriaus [esančio] Puškonyse, Dieveniškų valsčiuje steigiamojo susirinkimo protokolą ir prašo seniūniją užregistuoti aukščiau paminėtą skyrių.

Pirmininkas kun. A. Viskantas

Už sekretorių I. Budzeika⁷⁵

⁷⁴ Ibid., l. 3.

⁷⁵ Ibid., l. 4.

¹ Čia pateikiamas dvikalbio steigiamojo susirinkimo protokolo lenkiškas tekstas:

Įeinamas
1934 m. XI. 30 d.
№ 2250

PROTOKÓŁ

Zebrania organizacyjnego Oddziału Litewskiego Towarzystwa Świętego Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią we wsi m. Dziewieniszki gminy Dziewieniskiej powiatu Oszmiańskiego z dnia 25 listopada 1934 roku.

Obecni: według załączonej listy członków.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Otwarcie zebrania, wybór prezydium, uwagi o celach oraz zadaniach Oddziału Towarzystwa.

2. Odczytanie Statutu T-wa i wyjaśnienia.

3. Wybory Zarządu Oddziału T-wa i Komisji Rewizyjnej.

4. Wolne wnioski.

1. Zebranie otworzył Marja Silukówna witając zebranych i podnosząc znaczenie Oddziału dla miejscowego społeczeństwa przez realizowanie celów i zadań tegoż Oddziału.

2. Statut odczytał p. Edward Jursza i udzielił odpowiednich wyjaśnień.

3. W wyniku głosowania zostali wybrani do Zarządu Oddziału:

1. Na Prezesa p. Józef Kakareko

2. „Skarbnika p. Waclaw Kozłowski

3. „Sekretarzap. Edward Jursza

4. „Członka Zarządu p.

5. „»»» p.

Do Komisji Rewizyjnej:

1. p.

2. p.

3. p.

4. Wolne wnioski.

Przewodniczący zebrania (podpis) Juozapas Kakareka

Sekretarz (podpis) Edward Jursza (LMA VB RS, f. 175, b. 122, l. 4)

ⁱⁱ *Minėto rašto originalas:*

Litewskie Towarzystwo
 Św. Kazimierza
 Wychowania młodzieży i opieki nad nią
 Wilno, ul. Wielka № 12. m. 1
 dnia 30 listopada 1934 r.
 № 2255

Do
 Pana Starosty pow. Oszmiańskiego
 w Oszmianie.

Zarząd Centralny Lit. T-wa św. Kazimierza w Wilnie załączając przy niniejszem protokół zebrania członków Oddz. T-wa w m. Dziewieniszki gminy tejże i prosi Starostwe o wciągnięcie go do rejestru.

Zał. 2. Statut T-wa i protokół
 organizacyjnego zebrania

(-) ks. N. Rastutis (parašas)
 w/z Prezesa
 R. Bogdon....

Sekretarz (LMA VB RS, f. 175, b. 122, l. 3)

ⁱⁱⁱ *Čia pateikiamas jo originalas:*

Litewskie Towarzystwo
 Św. Kazimierza
 Wychowania młodzieży i opieki nad nią
 Wilno, ul. Wielka № 12, m. 1
 dnia 2 wrzesnia 1935 r.
 № 1994

Antspaudas: Odpis

OŚWIADCZENIE.

Zarząd Centralny Litewskiego T-wa Św. Kazimierza wychowania młodzieży i opieki nad nią w Wilnie, na prośbę swoich członków: 1) Augustyn Lalko, 2) Józef Staniulis, 3) Kazimierz Staniulis, 4) Wincenty Staniulis, 5) Liudwika Staniulisówna, 6) Liudwika Staniulisowa, 7) Marja Staniulisówna, 8) Jan Staniulis, 9) Albina Staniulisowa, 10) Aleksander Bicic, 11) Liudvika Kapuściówna, 12) Jadwiga Jasiewiczówna, 13) Michalina Kapuściówna, 14) Olga Kuklisowa, 15) Kazimierz Kuklis, 16) Stanisław Jasiewicz zam. we wsi Kowale, gm. dziewieniskiej, pow. oszmiańskiego, niniejszem oświadczają, iż zgadza się na otwarcie Oddziału T-wa we wsi Kowale, gm. tejże.

(-) Ks. W. Taszkun
 Prezes Lit. T-wa Św. Kazimierza.

R. Bogdan...
 Sekretarz (LMA VB RS, f. 175, b. 330, l. 5)

^{IV} *Steigiamojo protokolo tekstas visada buvo dvikalbis. Čia pateikiamas jo lenkiškas tekstas:*

PROTOKÓŁ

Zebrania organizacyjnego Oddziału Litewskiego Towarzystwa Świętego Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią we wsi Kowalach gminy Dziewieniszki powiatu Oszmiańskiego z dnia 7 września 1935 roku.

Obecni: według załączonej listy członków.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Otwarcie zebrania, wybór prezydium, uwagi o celach oraz zadaniach Oddziału Towarzystwa.

2. Odczytanie Statutu T-wa i wyjaśnienia.

3. Wybory Zarządu Oddziału T-wa i Komisji Rewizyjnej.

4. Wolne wnioski.

1. Zebranie otworzył Augustyn Lalko witając zebranych i podnosząc znaczenie Oddziału dla miejscowego społeczeństwa przez realizowanie celów i zadań tegoż Oddziału.

2. Statut odczytał p. Aleksander Bicic i udzielił odpowiednich wyjaśnień.

3. W wyniku głosowania zostali wybrani do Zarządu Oddziału:

1. Na Prezesa p. Kazimierz Staniul

2.,,Skarbnika p. Jan Staniul

3.,,Sekretarzap. Augustyn Lalko

4.,,Członka Zarządu p. Wincenty Staniul

5. ,,,, p. Stanisław Jasiewicz

Do Komisji Rewizyjnej:

1. p. Aleksander Bicic

2. p. Jozef Staniul

3. p. Kazimierz Kuklis

4. Wolne wnioski. Członkowie żądają biblijoteki

Przewodniczący zebrania (podpis) Augustyn Lalko

Sekretarz (podpis) Wincus Staniulis (LMA VB RS, f. 175, b. 330, l. 1 v.)

^v *Čia pateikiamas jo originalas:*

Zarząd Oddz. Lit. T-wa
Św. Kazimierza we wsi
Kowale, gm. dziewieniskiej
pow. oszmiańskiego.

Do
Pana Starosty Powiatowego
w Oszmianie.

Dnia1935 r.

Nr.I

Na zasadzie art. 41 Prawa o Stowarzyszeniach / Dz. U.R-tej № 22/ poz.165/ niniejszem powiadamy Pana Starostę, iż zgodnie z art. 40, pomienionego Prawa i na mocy § 2 Sta-

tutu T-wa we wsi Kowal gm. dziewieniskiej, pow. oszmiańskiego został założony oddział Litewskiego T-wa św. Kazimierza wychowania młodzieży i opieki nad nią.

W skład zarządu powyższego Oddziału wchodzi: 1).....
prezes, 2).....skarbniki i 3).....
sekretarz. Wszyscy zam. we wsi.... gm.
 dziewieniskiej, pow. oszmiańskiego.

Oddział będzie się mieścił w domu p.
gm. teje.

Załączamy: 1) Odpis Statutu Lit. T-wa Św. Kazimierza, 2) Piśma Centralnego Zarządu Lit. T-wa Św. Kazimierza wyrażające zgodę tegoż T-wa na założenie oddziału niniejszego.

Prezes Oddziału (LMA VB RS, f. 175, b. 330, l. 3)

^{v1} Vilniaus Liet. Švento Kazimierio Dr. Valdybai

Įeinamas

1932 m. III m. 14 d.

№ 407

Vilniuje

Mes, Miežionių kaimo jaunimas,

Dziveniškių valščiaus, Ašmenos apskrit.

Prašymas

Nuolankiai prašome Liet. Šv. Kazimiero Dr. Valdybos jaunimui auklėti ir globoti įsteigti mums Miežionyse Senuose skyrių (virš minėtos Draugijos).

Skyrius bus adengiamas name Jurgio Buinausko Nr. 2 Senuose Miežionyse ir visuotini susirinkimai bus atliekami šiam viršminėtam name: (oddział Towarzystwa Sv. Kazimierza wychowania młodzieży i opieki nad nią będzie otwarty w domie p. Jerzego Bójnowskiego N. 2 i w tym samym domie adbędzie się wszystkie zebrania się.).

Własnoreczny podpisy (savarankiški parašai):

- 1) Jerzy Bujnowski
- 2) Józef Bujnowski
- 3) Feliks Bujnowski
- 4) Błudnicki Kostantyn
- 5) Jozef Bujuowski
- 6) Jan Pukiel
- 7) Jan Krecz
- 8) Krecz Franciszek
- 9) Bronisław Pukiel
- 10) Bronisław Krecz
- 11) Anna Taraskiewiczówna
- 12) Za niepiśmie Aniela Bujnowska Anna Taraskiewiczówna (LMA VB RS, f. 175, b. 76, l. 8)

vii Skirtingai nei ankstesnis prašymas, kurį 1932 metų kovo 14 dieną gavo Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti Centro valdyba, šis buvo parašytas tik lenkų kalba.

Įeinamas

1932 m. III m. 16 d.

№ 428

Do

Towarzystwa Św. Kazimierza Wychowania Młodzieży i opieki nad nią w Wilnie.

Młodzież wsi Mieżany,
gm. Dziewieniszki, pow. Oszmianski.

Podanie.

Niniejszem uprzejmie prosimy szanownego Towarzystwa Św. Kazimierza wychowania młodzieży i opieki nad nią odtwierać oddział tegoż Towarzystwa dla nas w Starych Mieżanach.

Należących członków zbierzy się jakich 15.

Pierwsze zebranie się odbędzie się w domu p. Jerzy Bąjnowskiego.

Chcący członkowie tu niżej się podpisany:

- 1.) Jerzy Bujnowski
- 2.) K. Błudnicki
- 3.) A. Taraskiewiczówna
- 4.) A. Pukielówna
- 5.) Елена Пукіель
- 6.) M. Krecz
- 7.) Marjanna Błudnjcka
- 8.) Feliks Bujnowski
- 9.) Józef Bujnowski
- 10.) Aniela Bujnowska
- 11.) Marcela Bujnowska
- 12.) Jan Krecz
- 13.) Bronisław Krecz
- 14.) Aniela Krecz
- 15.) Franciszek Krecz

Stare Mieżany 1932 r. III m. 14 dnia. (LMA VB RS, f. 175, b. 76, l. 9)

^{viii} Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos Rankraščių skyriuje, Lietuvos Šv. Kazimiero draugijos jaunimui auklėti ir globoti fonde esančioje Miežionių skyriaus byloje saugomas šio liudijimo nuorašas, rašytas lenkų kalba. Vienintelis žodis lietuvių kalba – „nuorašas“.

LITEWSKIE TOWARZYSTWO

ŚW. KAZIMIERZA

Nuorašas

WYCHOWANIA MŁODZIEŻY

I OPIEKI NAD NIĄ

WILNO, UL. PORTOWA Nr.10 M.2.

dnia 13 kwietnia 1932 r.

Zaświadczenie.

Nº 611

Zarząd Centralny L. T-wa Św. Kazimierza niniejszem zaświadcza, że niżej wymienione osoby:

- 1.) Jerzy Bujnowski
- 2.) Helena Pukiel
- 3.) Marjana Błudnicka
- 4.) Felicuz Bujnowski
- 5.) Franciszek Krecz
- 6.) Bronisław Krecz
- 7.) Jan Krecz
- 8.) Józef Bujnowski
- 9.) Aniela Bujnowska
- 10.) Marcela Bujnowska
- 11.) Aniela Krecz
- 12.) Bronisław Pukiel
- 13.) Jan Pukiel
- 14.) Anna Taraskiewiczowna
- 15.) Konstanty Błudnicki

są członkami L. T-wa Św. Kazimierza. (LMA VB RS, f. 175, b. 76, l. 7)

^{ix} Lenkiškas minėto informacinio laiško tekstas:

Litewskie Towarzystwo

Św. Kazimierza

Wychowania młodzieży i opieki nad nią

Wilno, ul. Portowa Nº 10. m. 2

dnia 13 kwietnia 1932 r.

Nº 610

Do Pana Starosty pow. Oszmiańskiego

w Oszmianie

Centralny Zarząd Litewskiego Towarzystwa Świętego Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią, powołując się na §16 Statutu swego T-wa, zalegalizowanego na podstawie art. 12 rozporządzenia Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich o stowarzyszeniach i

związkach z dnia 25 września 1919 roku, decyzją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 10 lutego 1927 roku Nr. IV-AA-635/27, i wciągniętego do rejestru stowarzyszeń i związków przez Pana Wojewodę w Wilnie dnia 23 lutego 1927 roku pod. Nr. 616, Stowarzyszenia pod nazwą Litewskie Towarzystwo Świętego Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią, ma zaszczyt powiadomić Pana Starostę, że otwiera Oddział swego Towarzystwa we wsi St. Mieżany gminy Dziewieniszki ze dnia 5-V-1932 roku odbędzie się organizacyjne zebranie członków T-wa z porządkiem dziennym następującym:

1. Otwarcie zebrania, wybór prezydium, uwagi o celach oraz zadaniach Oddziału T-wa.
2. Odczytanie Statutu T-wa i wyjaśnienia.
3. Wybory Zarządu Oddziału T-wa i Komisji Rewizyjnej.
4. Wolne wnioski.

Zebranie odbędzie się w lokalu p. Jerzego Bujnowskiego we wsi St. Mieżany gminy Dziewieniszki.

Odpowiedzialnym za porządek i zachowanie obowiązujących przepisów prawnych będzie p. Jerzy Bujnowski zamieszkały we wsi Stare Mieżany gminy Dziewieniszki.

Centralny Zarząd ma zaszczyt prosić Pana Starostę o łaskawe wydanie odnośnego zarządzenia w tym względzie dla miejscowej policji.

w/z Prezesa (parašas)

Sekretarz B. Leskevičius (LMA VB RS, f. 175, b. 76, l. 6)

^x *Lenkiškas minėto dvikalbio protokolo tekstas:*

Įeinamas
1932 m. V m. 18 d.
№ 1067

Protokolas Ašmenos Starostai
ir lydraštis pasiūstas 1932-V-19
№ 1078 B. Leskevičius

PROTOKÓŁ

Zebrania organizacyjnego Oddziału Litewskiego Towarzystwa Świętego Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią we wsi Stare Mieżany gminy Dziewieniszki powiatu Oszmiańskiego z dnia 5 /V 1932 roku.

Obecni: według załączonej listy członków.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Otwarcie zebrania, wybór prezydium, uwagi o celach oraz zadaniach Oddziału Towarzystwa.

2. Odczytanie Statutu T-wa i wyjaśnienia. Po litewsku i po Polsku.

3. Wybory Zarządu Oddziału T-wa i Komisji Rewizyjnej. Według większości głosów.

4. Wolne wnioski. Urządzać wieczorki i legalne zebranie co miesiąc.

1. Zebranie otworzył Jerzy Bujnowski witając zebranych i podnosząc znaczenie Oddziału dla miejscowego społeczeństwa przez realizowanie celów i zadań tegoż Oddziału.

2. Statut odczytał p. Feliks Bujanowski i udzielił odpowiednich wyjaśnień.

3. W wyniku głosowania zostali wybrani do Zarządu Oddziału:

1. Na Prezesa p. Feliksa Bujanowskiego
2. „Skarbnika p. Jana Pukiela
3. „Sekretarzap. Józefa Bujanowskiego – s. Tomasza
4. „Członka Zarządu p. Franciszka Krecza
5. „„„ p. Anna Taraskiewiczówna

Do Komisji Rewizyjnej:

1. p. Jan Krecz
2. p. Józefa Bujanowskiego – s. Jerzego
3. p. Maryjanna Kreczówna

4. Wolne wnioski. Członkowie żądają biblijoteki

Przewodniczący zebrania (podpis) Feliksa Bujanowski
Sekretarz (podpis) J. Bujanowski
(LMA VB RS, f. 175, b. 76, l. 4)

^{x1} *Lenkiškas šio informacinio laiško originalus tekstas:*

LITEWSKIE TOWARZYSTWO
ŚW. KAZIMIERZA
WYCHOWANIA MŁODZIEŻY
I OPIEKI NAD NIĄ
WILNO, UL. Wielka Nr. 12 M. 1.
Dnia 19-V-1932 r.

Do Pana Starosty
pow. Oszmianskiego
w Oszmianie

Kopja

Zarząd Centralny Lit. T-wa Św. Kazimierza przesyłając w załączeniu przy niniejszem protokół zebrania organizacyjnego członków Oddziału T-wa w Starych Mieżanach, gm. Dziewianiskiej z dnia 5-V-r.b., ma zaszczyt uprzejmie prosić Pana Starostę o zarejestrowanie pomienionego Oddziału T-wa.

Ks. A.W.
Prezes Lit. T-wa Św. Kazimierza
Sekretarz B. Leskiewicz
(LMA VB RS, f. 175, b. 76, l. 5)

^{xii} *Lenkiškas Ašmenos apskrities seniūnijos administracijos atsakymo tekstas:*

STAROSTA	Įeinamas	Oszmiana, dnia 11.VI. 1932 r.
POWIATOWY OSZMIANSKI	1932 m. VI. 22	
L.B-I-4-29	№ 1276	

Do

Zarządu Litewskiego T-wa św. Kazimierza
w Wilnie
ul. Wielka 12-1.

Przedmiot:

T-wo św. Kazimierza
W Starych Mieżanach-
rejestracja.

DECYZJA GŁÓWNA

Niniejszem zawiadamiam, że na podstawie art. 72 Rozp. Prezydenta R. P. z dnia 22.III.1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. Ust. R.P.Nr. 36 poz. 341 z 1928 r.) i rozporz. Komisarza Generalnego Ziem Wschodnych z dnia 25.IX.1919 roku (Dz. U.Z.C.Z.W. Nr. 25 poz. 255 z 1919 r.) podanie Panów z dnia 19 maja 1932 r. w sprawie zarejestrowania oddziału T-wa św. Kazimierza w Starych Mieżanach gminy Dziewieniskiej, załatwione zostało odmownie.

Motywy decyzji odmownej -.

Od powyższej decyzji na podstawie art. 82 i 83 powołanego wyżej Rozporządzenia o postępowaniu administracyjnym przysługuje stronie prawo złożenia odwołania do P. Wojewody Wileńskiego za pośrednictwem Starostwa w Oszmianie w ciągu 14-tu dni po ogłoszeniu lub doręczeniu niniejszej decyzji.

Antspaudas apvalus: *STAROSTA POWIATOWY OSZMIANSKI*
Jo centre herbas: karūnuotas erelis.

(PARAŠAS)

STAROSTA

SPAUDAS (Wiktor Suszyński)(LMA VB RS, f. 175, b. 76, l. 1)

^{xiii} *Lenkiškas Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos Miežionių skyriaus nario steigėjo Jurgio Bui-nausko laiško tekstas:*

Do Pana Starosty

powiatu Oszmiańskiego

Sprzeciw.

Ja niżej podpisany Jerzy Bujnowski mieszkaniec wsi Stare Mieżany gminy Dziewieniskiej powiatu Oszmiańskiego wezwany dnia 11 sierpnia roku bieżącego do Oszmiany w lokalu Starostwa w imieniu Pana Starosty zostałem ustnie powiadomiony, że mnie skazano na 21 dzień aresztu za urządzenie nielegalnego zebrania w moim domu dnia 5 maja i ponieważ

tem mającym się odbyć zebraniu w moim lokalu było za wczasie powiadomione Starostwo Oszmianskie listem pod N.610 wysłanym do Urzędu Starostwa dnia 13 kwietnia r. b. przez Zarząd Centralny L. T-wa Św. Kazimierza (Wilno ul. Wielka N. 12) i przytem miejscowy posterunek policji państwowej w Dzieweniszkach nie uprzedził mnie że Urząd Starostwo nie przyjmuje do wiadomości wyżej wspomnianej powiadomienia, czyli że nie zgadza się na urządzenie zebrania, więc ja w dobrej wierze uwocząc wszystko za legalne-prawne, urzędziłam u siebie to zebranie organizacyjne oddziału L. T-wa Św. Kazimierza (o takim zebraniu organizacyjnym było powiadomione Starostwo Oszmianskie listem pod. N. 610 wysłanym dnia 13.IV. r.b.) i rezultaty tego zebrania dnia 19 maja r. b. po N. 1078 był posłany do Starostwa Oszmiańskiego, prośba o zarejestrowania nowoutworzonego Oddziału L. T-wa Św. Kazimierza.

Wobec powyższego uważając siebie za takiego, który w tej całej sprawie nie miał żadnej złej woli mam zaszczyt uprzejmie prosić Pana Starostę o zdjęcie ze mnie wyżej wzmiankowanego aresztu, albo ewentualnie o skierowanie całej sprawy do Sądu Okręgowego w Wilnie.

Wieś Stare Mieżany

Jerzy Bujnowski

16 sierpnia 1932 roku. (LMA VB RS, f. 175, b. 76, l. 3 v., 3)

^{xiv}*Lenkiškās minēto prašymo tekstas:*

Do Lit. Towarzystwa Świętego

Kazimierza w Wilnie

Įeinamas

1929 m. IX. m. 7 d.

№ 427

wieś Milkuny

gm. Dzewianiskiej

pow. Oszmianskiego

Podanie

My niżej podpisany miesakance tejsze wsi prosimy, nas przyjąć do człaków Świętego Kazimierza i otworzyć miejscowy oddział w naszej wsi z czytelnią.

Organizacyjne zebranie odbędzie się w domu Wincentego Baniela. Za porządek tego zebrania bierze odpowiedzialność Wincenty Saldzien.

Podpisy:

Saldzien Wincenty

Jan Subocz

Kazimierz Baniel

Michał Krecz

Tomasz Saldzien

Kazimierz Bujnowski

Pawlina Banieluwna +++ (?)

Ludwiga Javarowicztowna +++

Krecz Wincenty

Wincenty Saldzien (LMA VB RS, f. 175, b. 84, l. 15)

Gajdzis Wincenty

Gajdzis Józef

Jadwiga Gajdisówna

xv *Lenkiškas minėto informacinio laiško tekstas:*

Litewskie Towarzystwo

Św. Kazimierza

Wychowania młodzieży i opieki nad nią

Wilno, ul. Lubelska 3. m. 3

dnia 7 września 1929 r.

№ 694

Do Pana Starosty pow. Oszmiańskiego
w Oszmianie

Centralny Zarząd Litewskiego Towarzystwa Świętego Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią, powołując się na §16 Statutu swego T-wa, zalegalizowanego na podstawie art. 12 rozporządzenia Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich o stowarzyszeniach i związkach z dnia 25 września 1919 roku, decyzją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 10 lutego 1927 roku Nr. IV-AA-635/27, i wciągniętego do rejestru stowarzyszeń i związków przez Pana Wojewodę w Wilnie dnia 23 lutego 1927 roku pod. Nr. 616, Stowarzyszenia pod nazwą Litewskie Towarzystwo Świętego Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią, ma zaszczyt powiadomić Pana Starostę, że otwiera Oddział swego Towarzystwa we wsi Milkuny gminy Dziewieniskiej że dnia 24.IX.1929 roku odbędzie się organizacyjne zebranie członków T-wa z porządkiem dziennym następującym:

1. Otwarcie zebrania, wybór prezydium, uwagi o celach oraz zadaniach Oddziału T-wa.
2. Odczytanie Statutu T-wa i wyjaśnienia.
3. Wybory Zarządu Oddziału T-wa i Komisji Rewizyjnej.
4. Wolne wnioski.

Zebranie odbędzie się w lokalu p. Wincentego Baniela we wsi Milkuny gminy Dziewieniskiej.

Odpowiedzialnym za porządek i zachowanie obowiązujących przepisów prawnych będzie p. Wincenty Salzień zamieszkały we wsi Milkuny gminy Dziewieniskiej.

Centralny Zarząd ma zaszczyt prosić Pana Starostę o łaskawe wydanie odnośnego zarządzenia w tym względzie dla miejscowej policji.

w/z Prezesa ks. N. Rasztutis

w/z Sekretarz I. Budzeika (LMA VB RS, f. 175, b. 84, l. 14)

^{xvi} *Lenkiškas minėto dvikalbio protokolo tekstas:*

Įeinamas

1929 m. IX. m. 25 d.

№ 442

PROTOKŪL

Zebrania organizacyjnego Oddziału Litewskiego Towarzystwa Świętego Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią we wsi Milkuny gminy Dziewieniszkiej powiatu Oszmiańskiego z dnia 24 września 1929 roku.

Obecni: według załączonej listy członków.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Otwarcie zebrania, wybór prezydum, uwagi o celach oraz zadaniach Oddziału Towarzystwa.

2. Odczytanie Statutu T-wa i wyjaśnienia.

3. Wybory Zarządu Oddziału T-wa i Komisji Rewizyjnej.

4. Wolne wnioski.

1. Zebranie otworzył Maciej Kraużlis witając zebranych i podnosząc znaczenie Oddziału dla miejscowego społeczeństwa przez realizowanie celów i zadań tegoż Oddziału.

2. Statut odczytał p. Maciej Kraużlis i udzielił odpowiednich wyjaśnień.

3. W wyniku głosowania zostali wybrani do Zarządu Oddziału:

1. Na Prezesa p. Wincenty Krecz

2. „Skarbnika p. Wincenty Salden (Kazimierza)

3. „Sekretarzap. Wincenty Saldzen (Marcina)

4. „Członka Zarządu p. -

5. „»»»» p. -

Do Komisji Rewizyjnej:

1. p. -

2. p. -

3. p. -

4. Wolne wnioski. Uchwalono założyć bibliotekę, zaprenumerować dla członków gazety, oraz urządzić publiczną przedstawienie.

Przewodniczący zebrania (podpis) Wincenty Krecz

Sekretarz (podpis) W. Saldzen (LMA VB RS, f. 175, b. 84, l. 13)

xvii *Lenkiškas minėto informacinio laiško tekstas:*

Litewskie Towarzystwo
 Św. Kazimierza
 Wychowania młodzieży i opieki nad nią
 Wilno, ul. Lubelska 3. m. 3
 dnia 27 września 1929 r.
 № 726

Do Starostwa pow. Oszmiańskiego

Centralny Zarząd Litewskiego T-wa Św. Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią, załączając przy niniejszym protokoł zebrania organizacyjnego Oddziału swego Towarzystwa we wsi Milkuny, gminy Dziewieniszki z dnia 24 września 1929 r. prosi Starostwo o zarejestrowanie wyżej wymienionego Oddziału.

Prezes Ks. A. Wiskont
 w/z Sekretarz I. Budzeika (LMA VB RS, f. 175, b. 84, l. 12)

xviii *Lenkiško minėto dvikalbio protokolo tekstas:*

Įeinamas
 1929 m. II. m. 19 d.
 № 76

PROTOKÓŁ

Zebrania organizacyjnego Oddziału Litewskiego Towarzystwa Świętego Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią we wsi Milkuny gminy Dziewieniszkiej powiatu Oszmiańskiego z dnia 29 stycznia 1930 roku.

Obecni: według załączonej listy członków.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Otwarcie zebrania, wybór prezydium, uwagi o celach oraz zadaniach Oddziału Towarzystwa.
2. Odczytanie Statutu T-wa i wyjaśnienia.
3. Wybory Zarządu Oddziału T-wa i Komisji Rewizyjnej.
4. Wolne wnioski.
1. Zebranie otworzył Józef Liachowich witając zebranych i podnosząc znaczenie Oddziału dla miejscowego społeczeństwa przez realizowanie celów i zadań tegoż Oddziału.
2. Statut odczytał p. Adam Butrym i udzielił odpowiednich wyjaśnień.
3. W wyniku głosowania zostali wybrani do Zarządu Oddziału:
 1. Na Prezesa p. Józef Gajdis
 2. „Skarbnika p. Bronisław Marcinkiewicz
 3. „Sekretarzap. Józef Liakowicz
 4. „Członka Zarządu p. Feliks Biajgo
 5. „„„„ p. Wincenty Gajdis

Do Komisji Rewizyjnej:

1. p. -

2. p. -

3. p. -

4. Wolne wnioski. Uchwalono założyć bibliotekę, zaprenumerować dla członków gazety, oraz urządzić publiczną przedstawienie.

Przewodniczący zebrania (podpis) Juzef Lechowicz

Sekretarz (podpis) A. Butrym (LMA VB RS, f. 175, b. 84, l. 10)

^{xix} *Lenkiškas laiško tekstas:*

Litewskie Towarzystwo

Św. Kazimierza

Wychowania młodzieży i opieki nad nią

Wilno, ul. Lubelska 3. m. 3

dnia 19 lutego 1930 r.

N° 121

Do Starostwa pow. Oszmiańskiego

Centralny Zarząd Litewskiego T-wa Św. Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią, załączając przy niniejszem protokoł zebrania organizacyjnego Oddziału swego Towarzystwa we wsi Milkuny, gminy Dziewieniskiej z dnia 29 stycznia 1930 r. prosi Starostwo o zarejestrowanie wyżej wymienionego Oddziału.

Prezes Ks. A. Wiskont

w/z Sekretarz I. Budzeika (LMA VB RS, f. 175, b. 84, l. 9)

^{xx} *Lenkiškas informacinio laiško tekstas:*

T.98

Do Pana Starosty pow. Oszmiańskiego
w Oszmianie.

27.X.1931

N° 920

Zarząd Centralny Litewskiego T-wa Św. Kazimierza ma zaszczyt przesłać w załączeniu przy niniejszem podanie Zarządu Oddziału T-wa we wsi Milkuny, gminy Dziewieniskiej, w sprawie dorocznego Zgromadzenia Ogólnego członków Oddziału, dnia 7 listopada r. b. o godzinie 18 we wsi Milkuny w domu Marcina Saldzienia. Odpowiedzialnym za porządek i zachowanie obowiązujących przepisów prawnych będzie p. Bronisław Leskiewicz, zam. w Wilnie, ul. Filarecka Nr. 17. Pomieniony Br. Leskiewicz przy tejże okazji wygłosi odczyt na temat „Wychowanie młodzieży“.

Ks. A. Wiskont

Prezes Litewskiego T-wa św. Kazimierza

Sekretarz Br. Leskiewicz (LMA VB RS, f. 175, b. 84, l. 4)

^{xxi} *Lenkiškas minėto pranešimo tekstas:*

Įeinamas
1930 m. II m. 19 d.
№ 72

Gdy my mieszkancy wsi Pupiszki podaliśmy podanie do Pana Starosty, o pozwolenie, na założenia oddziału Litewskiego T-wa Św. Kazimierza w naszej wsi; a o tem się dowiedział p. komendant posterunku Dziewieniszek, przybył z dwoma posterunkowiem do wsi Pupiszki dnia 18 stycznia 1930 r. z rana o godzinie 6–7, wstąpił do mieszkania Jozefa Szyłobryta i zaczął podniesionym głosem straszyć, następująco:

Masz karabin. Kto podpisał się do T-wa Św. Kazimierza. Chcecie być ciągane, jak Gajdzis Stanisław z Rymosz. Gdy odpowiedziano, że jeżeli inne wsie mają oddziały to i nasze wieś podała podanie. Na to p. komendant odpowiedział Katarzynie Szyłobryt, czy i tobie starej potrzeba jakiegoś przedstawienia – kina, Patre by chleba było, bo może i krowa wyleciec. A gdy odpowiedziała córka Katarzyny Szyłobryt, Anna, że za to nie może być kary. p. komendant postrąsł że ją weźnie do więzienia, bo zamądra jest. Po tem poszedł do Tomasza Bujnowskiego i Jozefa Wasilewskiego z tym samym celem. Gdy to skończył, kazał Janowi Wasilewskiemu i Jozefowi Szyłobrycie przyjść do posterunku na dzień 19 stycznia 1930 r. 8 godz. I spisał protokuł. Ich że rodzice byli w strachu że zabrano do więzienia, a kto się podpisał, czekał z dnia na dzień kary pieniężnej czy więzienia. Te słowa wymowione p. komendanta stwierzamy swemi podpisami.

za niepismenych Katarzynu Szyłobryt i corki Anny, po ich własnej prosbie pod pisujesie
Marcin Bujnowski

Jan Wasilewski
Józef Szyłobryt niepismieny +++
Tomasz Bujnowski +++
Juzefa Bujnowska Stasys Szymiel +++
Aniela Szymielowa +++ (LMA VB RS, f. 175, b. 525, l. 8, 8 v.)

^{xxii} *Lenkiškas minėto dvikalbio protokolo tekstas:*

Įeinamas
1930 m. II m. 19 d.
№ 79

PROTOKÓŁ

Zebrania organizacyjnego Oddziału Litewskiego Towarzystwa Świętego Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią we wsi Pupiszki gminy Dziewieniszki powiatu Oszmiańskiego z dnia 21 stycznia 1930 roku.

Obecni: według załączonej listy członków.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Otwarcie zebrania, wybór prezydium, uwagi o celach oraz zadaniach Oddziału Towarzystwa.

2. Odczytanie Statutu T-wa i wyjaśnienia.

3. Wybory Zarządu Oddziału T-wa i Komisji Rewizyjnej.

4. Wolne wnioski.

1. Zebranie otworzył Jan Wasilewski witając zebranych i podnosząc znaczenie Oddziału dla miejscowego społeczeństwa przez realizowanie celów i zadań tegoż Oddziału.

2. Statut odczytał p. Adam Butrym i udzielił odpowiednich wyjaśnień.

3. W wyniku głosowania zostali wybrani do Zarządu Oddziału:

1. Na Prezesa p. Tomasz Bujnowski

2. „Skarbnika p. Jan Bujnowski

3. „Sekretarza p. Jan Macharski

4. „Członka Zarządu p. Michalina Zieniewiczówna

5. „„„ p. Ludwiga Macharska

Do Komisji Rewizyjnej:

1. p.

2. p.

3. p.

4. Wolne wnioski.

Przewodniczący zebrania (podpis) Jan Wasilewski

Sekretarz (podpis) Marcin Bujnowski (LMA VB RS f.175 b.525, l.7)

xxiii Lenkiškās minėto informacinio laiško tekstas:

Litewskie Towarzystwo

Św. Kazimierza

Wychowania młodzieży i opieki nad nią

Wilno, ul. Lubelska 3. m. 3

dnia 19 lutego 1930 r.

№ 124

Do Starostwa pow. Oszmiańskiego

Centralny Zarząd Litewskiego T-wa Św. Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią, załączając przy niniejszym protokół zebrania organizacyjnego Oddziału swego Towarzystwa we wsi Pupiszki gminy Dziewieniskiej z dnia 21 stycznia 1930 r. prosi Starostwo o zarejestrowanie wyżej wymienionego Oddziału.

Prezes Ks. A. Wiskont

W/z Sekretarz I. Budzeika (LMA VB RS, f. 175, b. 525, l. 6)

xxiv

LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO
DRAUGIJA

Jaunimui auklėti ir globoti

Vilnius, Didžioji gt. (ul. Wielka) Nr. 12

1930 m. X mėn. 31 d.

№ 488

Ponui Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijo jaunimui
auklėti ir globoti Skyriaus Pirmininkui Pupiškij

70 373

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos jaunimui auklėti ir globoti Centro Valdyba turi garbės
šiuomi prašyti

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos Skyriaus Pirmininką

pranešti iki Naujų Metų C. Valdybai apie Skyriaus veikimą ir stovį 1930 metais, išpildant
šį lapą.

Pirmininkas
Kun. A. Viskantas
Sekretorius
A. Juknevičius

PRANEŠIMAS

apie Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos jaunimui auklėti ir globoti Skyriaus Pupiškė veiki-
mą ir stovį 1932 metais.

I. Antrašas: kaimas Pupiškė

valščius Kaltenėnų

apskritis Švenčionių

paštas

II. Valdyba: a) 1) pirmininkas Tamošius Bujanauskas

2) vice-pirmininkas -----

3) išdininkas -----

4) sekretorius -----

5) narys be ypatingų pareigų -----

b) nariai pavaduotojai: -----

III. Revizijos Komisijos nariai: -----

IV. 1) Kiek narių įstojo Draugijon per 1932 metus? -----

2) Kiek narių išstojo iš Draugijos per 1932 metus? -----

3) Kiek narių turi Skyrius dabar? (paduoti narių sąrašą 3-me pusl.) -----

4) Kiek Skyrius turi narių pilnamečių? -----

5) Kiek Skyrius turi savo globoje nepilnamečių? -----

V. 1) Kiek buvo Skyriaus Valdybos posėdžių per metus? -----.

2) Kiek buvo visuotinių Skyriaus narių susirinkimų? -----.

3) Kada Skyrius įkurtas? (įvyko steigiamasis Skyriaus susirinkimas) -----.

4) Ar buvo laikomos paskaitos? Kada? Kiek? -----.

5) Apie ką buvo kalbama paskaitose? -----.

6) Ar buvo vakarėliai su vaidinimais ir kiek?-----

- 7) Ar buvo daromi veltui, ar apmokamai? -----
- 8) Kiek gauta pelno, ar nuostolių? -----
- VI. Kasa: a) įplaukos: 1) iš narių mokesnio -----
- 2) iš vakarėlių -----
- 3) iš aukų -----
- b) Išlaidos 19..... metais auksinų skatikų
- c) Liko kitiems metams – auksinų - skatikų
- VII. Knygynas: 1) Kada gautos knygos, kiek ir iš kur? Iš D-jos.
- 2) Ar buvo knygynėlis papildytas ir kiek kartų? -----.
- 3) Su apdarais ar be apdarų knygos? -----.
- 4) Kiek iš viso knygynė knygų? -----.
- 5) Kiek narių skaitė ir kiek knygų visi nariai perskaitė? -----.
- 6) Kiek ne narių skaitė knygas ir kiek iš viso knygų perskaitė? ----.
- 7) Ar Skyrius turi radio? -----.
- 8) Ar radio naudojasi nariai, ar ir ne nariai? -----.
- 9) Radio naudojasi veltui, ar apmokamai? -----.
- 10) Kokių ir kiek laikraščių Skyrius gauna? – nėra nei vieno laikraščio.
- 11) Ar Skyrius turi savo susirinkimams ir skaityklai salę? -----.
- 1) Ar Skyriaus Valdybos yra vedama protokolų knyga?-----.
- 2)kasos knyga? -----.
- 3)narių knyga? -----.
- 4).....knygyno knyga? yra.
- (Šitoj knygoje turi būti surašytos visos Skyriaus knygyno knygos)
- 5) Ar yra vedamas skolinamųjų knygų sąrašas? nėra.
- 6) Ar Skyriaus Valdybos yra vedama gaunamųjų ir išleidžiamųjų raštų knyga? ----.
- 7) Ar Skyrius turi savo antspaudą? -----.
- 8) Ar Skyrius turi Šv. Kazimiero bažnytinę vėliavą? -----.
- 9) Gal keli Skyriai susidėję yra įsigiję Šv. Kazimiero bažnytinę vėliavą? -----.
- 10) Gal apylinkės Skyriai mano susidėję įsigyti orkestrą? -----.
- VIII. 11) Ar Skyrius nedarė pastangų įgyti Šv. Kazimiero Draugijai nejudamąjį turtą (žemės sklypų, namų)? -----.
- 12) Iš ko Skyrius turėjo palankumo ir pagalbos? Iš D-jos.
- 13) Kas Skyriui trukdė plėtotis? Patys apsileidę.
- Kiek Skyrius turi jaunimo savo globoje? 8
- Bernaičių 3
- Mergaičių 5
- 15) Ar Skyriaus nariai visi užsimokėjo nario mokesnį? -----.
- 16) Ar visi Skyriaus nariai moka lietuviškai kalbėti? visi moka.
- 17) Kiek Skyriaus narių moka skaityti ir kokioj kalboj? Ne visi.
- Kiek Skyriaus narių moka rašyti ir kokioj kalboj? Ne visi.
- Skyriaus Valdybos pageidavimai. -----.
- Ar pastatytas paminklas Vytautui Didžiajam ir koks? -----.

Dabartinių Skyriaus narių sąrašas.

Eilė	Vardas ir pavardė	Amžius	Gyvenamoji vieta
1.	Jonas Bujanauskas	42	
2.	Jonas Vasiliauskas	33	
3.	Jonas Makauskas	30	
4.	Juozas Šilabritis	26	
5.	Povilas Zinevičius	43 amžina.	numiręs
6.	Tamošius Bujanauskas	64	
7.	Juozas Bujanauskas	16	
8.	Liudvika Makarskaitė	29	
9.	Ona Šilabraitė	30	nutekėjusi
10.	Liudvė Vasiliauskienė	25	
11.	Marytė Vasiliauskaitė	23	
12.	Katrė Šilabritienė	60	
13.	Boleslovas Šiabritis	22	Kariuomėn.
14.	Stasys Šilabritis	18	
15.	Adelė Zanevičiūtė	16	

5. Stasė Zenevičiūtė 19

16.	Katrė Bujanauskienė	60	
17.	Mikalina Zenevičienė	46	
18.	Juzė Bujanauskaitė	20	
19.	Anelė Butrimaitė	17	
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			

34.			
35.			
36.			
37.			
38.			
39.			
40.			
41.			
42.			
43.			
44.			

Pastaba. Jeigu Skyriuje yra daugiau narių, surašyti juos kitam lape ir pridėti prie šio.
(LMA VB RS, f. 175, b. 525, l. 2, l. 2 v., l. 3, l. 3 v.)

^{xxv}*Lenkiškas minėto informacinio laiško tekstas:*

Litewskie Towarzystwo
Św. Kazimierza
Wychowania młodzieży i opieki nad nią
Wilno, ul. Lubelska 3. m. 3
dnia 7 wrzesnia 1929 r.

N° 695 Do Pana Starosty pow. Oszmiańskiego
w Oszmianie

Centralny Zarząd Litewskiego Towarzystwa Świętego Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią, powołując się na §16 Statutu swego T-wa, zalegalizowanego na podstawie art. 12 rozporządzenia Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich o stowarzyszeniach i związkach z dnia 25 września 1919 roku, decyzją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 10 lutego 1927 roku Nr. IV-AA-635/27, i wciągniętego do rejestru stowarzyszeń i związków przez Pana Wojewodę w Wilnie dnia 23 lutego 1927 roku pod. Nr. 616, Stowarzyszenia pod nazwą Litewskie Towarzystwo Świętego Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią, ma zaszczyt powiadomić Pana Starostę, że otwiera Oddział swego Towarzystwa we wsi Puszczańce gminy Dziewieniskiej ze dnia 22.IX. 1929 roku odbędzie się organizacyjny zebranie członków T-wa z porządkiem dziennym następującym:

1. Otwarcie zebrania, wybór prezydium, uwagi o celach oraz zadaniach Oddziału T-wa.
2. Odczytanie Statutu T-wa i wyjaśnienia.
3. Wybory Zarządu Oddziału T-wa i Komisji Rewizyjnej.
4. Wolne wnioski.

Zebranie odbędzie się w lokalu p. Franciszka Butrymowicza we wsi Puszczańce gminy Dziewieniskiej.

Odpowiedzialnym za porządek i zachowanie obowiązujących przepisów prawnych będzie p. Stanisław Butrymowicz zamieszkały we wsi Puszczańce gminy Dziewieniskiej.

Centralny Zarząd ma zaszczyt prosić Pana Starostę o łaskawe wydanie odnośnego zarządzenia w tym względzie dla miejscowej policji.

w/z Prezesa ks. N. Rasztutis

w/z Sekretarz I. Budzeika (LMA VB RS, f. 175, b. 524, l. 11)

^{xxvi} *Lenkiškias minėto liudijimo tekstas:*

Litewskie Towarzystwo

Św. Kazimierza

Wychowania młodzieży i opieki nad nią

Wilno, ul. Lubelska 3. m. 3

dnia 7 wrzesnia 1929 r.

Zaświadczenie

N° 488

Niniejszem się zaświadcza, że niżej pomienione osoby są członkami Litewskiego T-wa Św. Kazimierza Wychowania Młodzieży i opieki nad nią: 1) Jerzy Butrymowicz, 2) Stanisław Butrymowicz, 3) Józef Stańczyk,

4) Stanisław Stańczyk, 5) Feliks Wasilewski, 6) Kazimierz Stańczyk, 7) Bronisław Butrymowicz,

8) Stanisław Widejko, 9) Jan Widejko, 10) Władysław Czerniawski, 11) Jan Butrymowicz, 12) Feliks Stańczyk,

13) Tomasz Widejko, 14) Bronisław Widejko, 15) Feliks Widejko, 16) Emilja Widejkówna, 17) Michalina Widejkówna, 18) Michalina Butrymowiczówna, 19) Franciszek Butrymowicz, 20) Helena Butrymowiczówna, – wszyscy ze wsi Puszczańce, gminy dziewieniskiej, powiatu oszmiańskiego.

w/z Prezesa ks. N. Rasztutis

w/z Sekretarz I. Budzeika

Antspaudas apvalus: *Litewskie Towarzystwo* wychowania młodzieży

Centre: Sw. Kazimierza w Wilnie (LMA VB RS, f. 175, b. 524, l. 7)

^{xxvii} *Lenkiškias minėto dvikalbio protokolo tekstas:*

Įeinamas

1929 m. IX m. 25 d.

N° 440

PROTOKÓŁ

Zebrania organizacyjnego Oddziału Litewskiego Towarzystwa

Świętego Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią we

wsi Paszki gminy Dziewieniskij powiatu Oszmiański

z dnia 22 września 1929 roku.

Obecni: według załączonej listy członków.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Otwarcie zebrania, wybór prezydium, uwagi o celach oraz zadaniach Oddziału Towarzystwa.

2. Odczytanie Statutu T-wa i wyjaśnienia.

3. Wybory Zarządu Oddziału T-wa i Komisji Rewizyjnej.

4. Wolne wnioski.

1. Zebranie otworzył Maciej Kraužlis witając zebranych i podnosząc znaczenie Oddziału dla miejscowego społeczeństwa przez realizowanie celów i zadań tegoż Oddziału.

2. Statut odczytał p. Maciej Kraužlis i udzielił odpowiednich wyjaśnień.

3. W wyniku głosowania zostali wybrani do Zarządu Oddziału:

1. Na Prezesa p. Stanisław Butrymowicz

2. „Skarbnika p. Stanisław Widejko

3. „Sekretarzap. Franciszek Butrymowicz

4. „Członka Zarządu p. Jan Widejko

5. „„„„ p. Emilija Widejkuwna

Do Komisji Rewizyjnej:

1. p. Józef Stanczyk

2. p. Adam Stanczyk

3. p. Maciej Tamialijs.

4. Wolne wnioski.

Przewodniczący zebrania (podpis) F. Butrymowicz

Sekretarz (podpis) S. Butrymowicz (LMA VB RS, f. 175, b. 524, l. 10)

xxviii *Lenkiškās minėto informacinio laiško tekstas nukeltas į išnašas.*

Litewskie Towarzystwo

Św. Kazimierza

Wychowania młodzieży i opieki nad nią

Wilno, ul. Lubelska 3. m. 3

dnia 27 września 1929 r.

№ 724

Do Starostwa pow. Oszmiańskiego

Centralny Zarząd Litewskiego T-wa Św. Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią, załączając przy niniejszem protokół zebrania organizacyjnego Oddziału swego Towarzystwa we wsi Paszki gminy Dziewieniskiej z dnia 22 września 1929 r. prosi Starostwo o zarejestrowanie wyżej wymienionego Oddziału.

Prezes Ks. A. Wiskont

W/z Sekretarz I. Budzeika (LMA VB RS, f. 175, b. 524, l. 9)

xxix

LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO
DRAUGIJA

Jaunimui auklėti ir globoti
Vilnius, Didžioji gt. (ul. Wielka) Nr. 12
1929 m. lapkr. mėn. 21 d.
№ 793

Ponui Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijo jaunimui
auklėti ir globoti Skyriaus Pirmininkui **Paškonyse**

Įeinamas
1929 m. XII m. 14 d.
№ 555
šį lapą.

Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos jaunimui auklėti ir
globoti Centro Valdyba turi garbės šiuomi prašyti
Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos Skyriaus Pirmininką
pranešti iki Naujų Metų C. Valdybai apie Skyriaus veikimą ir stovį 1929 metais, išpildant

Pirmininkas
Kun. A. Viskantas
Už Sekretorius
I. Budzeika

PRANEŠIMAS

apie Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos jaunimui auklėti ir globoti Skyriaus Poškonyse
veikimą ir stovį 1932 metais.

- I. Antrašas: kaimas Poškonių
valščius Wilniaus
apskritis Ošmianos
paštas Dziewianiškiu
- II. Valdyba: a) 1) pirmininkas Stanisławas Butrymawiczius
2) vice-pirmininkas Bronisławas Videjka
3) išdininkas Stasys Wideika
4) sekretorius Pranas Butrymavičius
5) narys be ypatingų pareigų – Juzas Stančyka
b) nariai pavaduotojai: Janas Videjka, Emilija Videjkiutė
- III. Revizijos Komisijos nariai: Jozas Stančykas, Adomas Stančykas, Matijus Tamialajcis
- IV. 1) Kiek narių įstojo Draugijon per 1929 metus? 40
2) Kiek narių išstojo iš Draugijos per 1929 metus? -----
3) Kiek narių turi Skyrius dabar? (paduoti narių sąrašą 3-me pusl.) 40
4) Kiek Skyrius turi narių pilnamečių? 30
5) Kiek Skyrius turi savo globoje nepilnamečių? 10
- V. 1) Kiek buvo Skyriaus Valdybos posėdžių per metus? -----
2) Kiek buvo visuotinių Skyriaus narių susirinkimų? 3
3) Kada Skyrius įkurtas? (įvyko steigiamasis Skyriaus susirinkimas) 1929 m.
rugsėjo 22 d.
4) Ar buvo laikomos paskaitos? Kada? Kiek? -----
5) Apie ką buvo kalbama paskaitose? -----

- 6) Ar buvo vakarėliai su vaidinimais ir kiek? -----.
- 7) Ar buvo daromi veltui, ar apmokamai? –
- 8) Kiek gauta pelno, ar nuostolių? –
- VI. Kasa: a) įplaukos: 1) iš narių mokesnio –
- 2) iš vakarėlių –
- 3) iš aukų –
- b) Išlaidos 1932 metais auksinų skatikų
- c) Liko kitiems metams auksinų skatikų
- VII. Knygynas: 1) Kada gautos knygos, kiek ir iš kur? Gavtos knygos 1929 meniesio 17 dino Spolu me kni. 124 no skiros instrutoro.
- 2) Ar buvo knygyne papildytas ir kiek kartų? -----.
- 3) Su apdara is ar be apdarų knygos? 2 su apderejs 122 be apdejrju.
- 4) Kiek iš viso knygyne knygų? 124.
- 5) Kiek narių skaitė ir kiek knygų visi nariai perskaitė? Nar. skiej 22 kni 57.
- 6) Kiek ne narių skaitė knygas ir kiek iš viso knygų perskaitė? 5 nien 8 knygos
- 7) Ar Skyrius turi radio? --
- 8) Ar radio naudojasi nariai, ar ir ne nariai? –
- 9) Radio naudojasi veltui, ar apmokamai? –
- 10) Kokių ir kiek laikraščių Skyrius gauna? Nieko nie gavna
- 11) Ar Skyrius turi savo susirinkimams ir skaityklai salę? -----.
- VIII. 1) Ar Skyriaus Valdybos yra vedama protokolų knyga? -----.
- 2)kasos knyga? -----.
- 3)narių knyga? -----.
- 4).....knygyno knyga? -----.
- (Šitoj knygoje turi būti surašytos visos Skyriaus knygyno knygos)
- 5) Ar yra vedamas skolinamųjų knygų sąrašas? -----.
- 6) Ar Skyriaus Valdybos yra vedama gaunamųjų ir išleidžiamųjų raštų knyga? -----
- 7) Ar Skyrius turi savo antspaudą? -----.
- 8) Ar Skyrius turi Šv. Kazimiero bažnytinę vėliavą? -----.
- 9) Gal keli Skyriai susidėję yra įsigiję Šv. Kazimiero bažnytinę vėliavą? –
- 10) Gal apylinkės Skyriai mano susidėję įsigyti orkestrą? –
- 11) Ar Skyrius nedarė pastangų įgyti Šv. Kazimiero Draugijai nejudamąjį turtą (žemės sklypų, namų)? –
- 12) Iš ko Skyrius turėjo palankumo ir pagalbos? No p. Matiejus Krouzlys.
- 13) Kas Skyriui trukdė plėtotis? –.
- 14) Kiek Skyrius turi jaunimo savo globoje? 20
- a) Bernaičių 11
- b) Mergaičių 9
- 15) Ar Skyriaus nariai visi užsimokėjo nario mokesnį? ---
- 16) Ar visi Skyriaus nariai moka lietuviškai kalbėti? Visi moka.
- 17) Kiek Skyriaus narių moka skaityti ir kokioj kalboj? Kal. lit. Ir lan. 18. o lan 22.

- 18) Kiek Skyriaus narių moka rašyti ir kokioj kalboj? 28 lan. 8 lan ir lietuviš.
 19) Skyriaus Valdybos pageidavimai. Dažniau atvažuoti su kinu ir paskaitomis.

Pirmininkas Stanislavas Butrymavicius
 Sekretorius Pranas Butrymavičius

Dabartinių Skyriaus narių sąrašas.

Eilė	Vardas ir pavardė	Amžius	Gyvenamoji vieta
1.	Jozas Čiarniauskas	37	Poškonių
2.	Jonas Stančika	32	Poškonių
3.	Feliksa Stančika	20	„
4.	Bronislawas Butrymavičius	31	„
5.	Motiejuz Vasilieuskas	38	„
6.	Feliksas Vasileuskas	21	„
7.	Prancis Vasilieuskas	18	„
8.	Macis Tamialajcis	39	„
9.	Liudvika Tamialajcis	31	„
10.	Ramonas Tolušus (?)	40	„
11.	Jonas Butrymowičus	23	„
12.	Macis Butrymavicus	19	„
13.	Prancis Butrymavicis	42	„
14.	Kazimierius Stančikas	16	„
15.	Stancikas Stasis	23	„

Eilė	Vardas ir pavardė	Amžius	Gyvenamoji vieta
16.	Juzas Stancika	19	Poškonių
17.	Macis Videjka	32	„
18.	Stasis Videjka	25	„
19.	Martinas Videjka	50	„
20.	Tamošius Videjka	65	„
21.	Bronas Videjka	29	„
22.	Marystie Videjkiutie	23	„
23.	Mikalina Videjkiutie	20	„
24.	Mikalina Butrymavičiotie	23	„
25.	Eliena Butrymawicute	19	„
26.	II Mikalina Butrymawicute	20	„
27.	Paulina Butrymawicute	22	„

28.	Eliena Videjkiute	20	„
29	Marystie Videjkiutie	21	„
30.	Karalina Stancika	22	„
31.	Vasileuskas Stiaponas	23	Siourimu
32.	Pranas Žibarta	23	„
33.	Adomas Žibarta	25	„
34.	Jonas Januškevičius	40	„
35.	Vasileuskas Kazis	28	„
36.	Stasis Bijaiga	27	„
37.	Tamošus Žibarta	40	„
38.	Advarta Žibarta	25	„
39.	Bronislavas Mickiewicius	30	„
40.	Jozupas Videjka	32	„
41.			
42.			
43.			
44.			

Pastaba. Jeigu Skyriuje yra daugiau narių, surašyti juos kitam lape ir pridėti prie šio.
(LMA VB RS, f. 175, b. 524, l. 1, l. 1 v., l. 2, l. 2 v.)

^{xxx} *Lenkiškas minėto dvikalbio protokolo tekstas:*

PROTOKÓŁ

Zebrania organizacyjnego Oddziału Litewskiego Towarzystwa Świętego Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią we wsi Paszki gminy Dziewieniszki powiatu Oszmiański z dnia 25 stycznia 1930 roku.

Obecni: według załączonej listy członków.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Otwarcie zebrania, wybór prezydium, uwagi o celach oraz zadaniach Oddziału Towarzystwa.

2. Odczytanie Statutu T-wa i wyjaśnienia.

3. Wybory Zarządu Oddziału T-wa i Komisji Rewizyjnej.

4. Wolne wnioski.

1. Zebranie otworzył Stanisław Butrymowicz witając zebranych i podnosząc znaczenie Oddziału dla miejscowego społeczeństwa przez realizowanie celów i zadań tegoż Oddziału.

2. Statut odczytał p. Adam Butrym i udzielił odpowiednich wyjaśnień.

3. W wyniku głosowania zostali wybrani do Zarządu Oddziału:

1. Na Prezesa p. Stanisława Butrymowicza
2. „Skarbnika p. Stanisław Widejko
3. „Sekretarza p. Franciszek Butrymowicz
4. „Członka Zarządu p. Jan Widejko
5. „„„„ p. Emilija Widejkuwna

Do Komisji Rewizyjnej:

1. p. Juzef Stanczyk
2. p. Adam Stanczyk
3. p. Maciej Tamialijs.
4. Wolne wnioski.

Przewodniczący zebrania (podpis) Stanisław Butrymowicz

Sekretarz (podpis) Franciszek Butrymowicz (LMA VB RS, f. 175, b. 524, l. 3 v.)

^{xxxI} *Lenkiškās minėto informacinio laiško tekstas:*

Litewskie Towarzystwo

Św. Kazimierza

Wychowania młodzieży i opieki nad nią

Wilno, ul. Lubelska 3. m. 3

dnia 19 lutego 1930 r.

N° 127

Do Starostwa pow. Oszmiańskiego

Centralny Zarząd Litewskiego T-wa Św. Kazimierza Wychowania Młodzieży i Opieki nad nią, załączając przy niniejszem protokół zebrania organizacyjnego Oddziału swego Towarzystwa we wsi Puszki gminy Dziewieniskiej z dnia 25 stycznia 1930 r. prosi Starostwo o zarejestrowanie wyżej wymienionego Oddziału.

Prezes Ks. A. Wiskont

W/z Sekretarz I. Budzeika (LMA VB RS, f. 175, b. 524, l. 4)